

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՏԳԱՄԸ

Ծարունակուածէց 1-ին

կարողանում բացատրել, սակայն
գիտենք այդ հրաշքի պատճառը.
«Զի վասն մեր մարմնացաւ»:
«Որովհետեւ մեզ համար մարմնա-
ցաւ»: Իրաւամբ, այս մի քանի
բառերը բացատրում են Սուրբ
Ծննդեան եւ Աստուածայիսնու-
թեան Բարձրեալի նախախնամա-
կան տնօրինութիւնը:

Աստուած Տէրն է եւ Արարիչը «Երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւութից»: Նրա փառքն են պատմում իր նիւթեղին եւ հոգեղին ստեղծագործութիւնները՝ տիեզերքը, մարդիկ եւ հրեշտակները: Աստուած համայնի՝ կարիքը չունի ոչ մարմնի, ոչ ժամանակի: Աստուծոյ յախտենական գահին բազմած Փրկչին պէտք չէր երկնքի բարձունքներից իշնել մեղասկորոյս աշխարհ: Խաղաղութեան իշխանին պէտք չէին հալածանք, չարչարանք, խաչելութիւն, պէտք չէին փշէ պասկը, մահը կամ յարութիւնը: Բայց այս բոլորը Փրկիչը յանձն առաւ մեզ համար: Մէրն Աստուծոյ՝ մարմին առաւ, որպէսզի ազատի մեզ մեղքի ու մահուան իշխանութիւնից եւ արժանացնի երանութեանը յախտենական կեանքի: «Սրանում է սէրը. մենք չէ, որ սիրեցինք Աստծուն, այլ Նա սիրեց մեզ եւ ուղարկեց իր Որդուն, մեր մեղքերի քաւութեան համար» (ԱՅովհ. Դ 10): Մեր պաշտելի Աստուած չի ցանկանում մեր մահը կամ դատապարտութիւնը, դրա համար իսկ եկաւ մեր մէջ բնակուելու, եկաւ վերափոխելու մեր կեանքը, պարզելու յոյսը փրկութեան, կեանքը յախտենական:

Արդարեւ, մեր փառքը չաշխատաված։
Արդարեւ, մեր փառքը բանապահ-
կան երգերը եւ գոհաբանական
մաղթանքները արժէք չունեն, եթէ
մեր հոգու խորքում չկայ այն
անսասան հաւատը, որ Աստուած
«մեզ համար մարմնացաւ»։ Մեր
աղօթքները լսելի չեն լինի, եթէ
մեր էութեան խորքում չի բնա-
կուում Աստուած։

Սուրբ Ծնունդը, սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, Աստուծոյ եւ մարդկութեան հաշտութեան սկիզբն է, յաւիտենական կեանքը ժառանգելու հրաւէրը, Քրիստոսով փրկութեան շնորհի մէջ մնալու պատգամն է մեզ։ Աստուած իրեն յացտնեց մեզ իր լիութեան մէջ, որպէսզի աստուածային եւ մարդկային կատարելութեան այդ լիութիւնից անմասն չմնանք, որպէսզի կատարելութեան այդ լիութիւնից յագենայ փրկութիւն յուսացող մեր կեանքը։ Հաւասում ենք, որ Աստուած մէկ է։ Միութիւնը մեզ անհրաժեշտ չէ։ Քարոզում ենք, որ Աստուած սէր է։ Միրոյ կարիքը չե՞նք զգում, կարո՞ղ ենք առանց սիրոյ ապրել, ստեղծագործել։ Աստուած, Ուժ միշտ աղօթում ենք, սուրբ է, ճշմարիտ ու բարերար։ Քննենք մեր սրտերը, սրբութեան կարիքը չե՞նք զգում, քննենք մեր գործերը՝ ճշմարիտ, բարի եւ բարերար են միշտ։ Դաւանում ենք, որ Աստուած արդար է։ Մենք արդարութեան կարիքը չե՞նք զգում ամեն օր եւ ամեն ժամ։ Խոստվանում ենք, որ Աստուած մեր Հայրն է, գիտակրտ, խաղաղութեան ծառահոս աղբիւր, պարզեւատու բարիքների։ Խաղաղութիւնը ամենօրեայ մեր հայցը եւ մաղթանքը չէ, կարօտ չէ աշխարհը հանապազ զթարտութեան ու խնամքի։ Ով այս կերպ է

Ճանաչում Աստծուն, նա չի կարող
ապրել առանց Նրա եւ իր փրկու-
թեան յոյսը չկապել Աստուածոր-
դու մարդեղութեան հաւատքին եւ
չգտել լինել Նրա մշտական օրհ-
նութեան եւ շնորհների ներքոյ:

բեթղեհէմեան աստղալոյսի: Առանց
Քրիստոսի աշխարհը միշտ լինելու
է անհանդարտ, հոգածաւ - բարո-
յագուրկ: Միայն նիւթական առա-
ջընթացը չի ապահովելու ճգնա-
ժամային իրավիճակներից խուսա-
փումը, կանխումը գժտութիւննե-
րի ու բախումների, վերացումը
աղէտների ու աղքատութեան:
Հոգեւորի անտեսումը, աշխարհայ-
նացման ընթացքները միանչանա-
կօրէն խաթարում են նուիրազործ-
ուած աւանդոյթները, աղջատումը
բարոյական պատկերացումներն ու
հասկացութիւնները, նաեւ մարդու
ներաշխարհը՝ պատճառ դառնալով
Աստծուց, իր անձից ու աշխարհից
մարդու օտարացման եւ անտարբե-
րութեան: Աստուած է մնուցում
մարդկացին հոգին: Աստուածամկրէ
հոգով եւ հաւատքի ուժով պիտի
նորոգուի մարդկացին կեանքը, որ-
պէսզի չկերանան ասհմանները մար-
դասիրութեան եւ եսասիրութեան,

չխառնուեն արդարն ու անարդարը, ճշմարիտն ու կեղծիքը եւ չշփոթուեն բարին ու չարը: Շատ խնդիրներ պիտի վճռուեն, շատ կնճիռներ պիտի հարթուեն ու վէրքեր ամոքուեն գիտակցական այն արժեւորմանը եւ հաւատքով, որ Աստուածորդին մեզ համար մարմնացաւ: Կատարեալ սիրոյ այս օրինակը լոյս է, առաջնորդութիւն կեանքի եւ սիրով գործելու պատուէր: «Հագէք, ուրեմն, գութ, ողորմութիւն, քաղցրութիւն, խոնարհութիւն, հեղութիւն, համբերատարութիւն»՝ հանդուրժելով միմեանց, ներելով միմեանց, եթէ մէկը միւսի դէմ գանգատ ունի. ինչպէս Աստուած Քրիստոսով ներեց ձեզ, նոյն ձեւով արէք եւ դուք: Եւ այս բոլորի վրայ հագէք սէրը, որ կապն է կատարելութեան» (Կող. Գ 12-14):

Սիրելի հաւատաւոր ժողովուրդ հայոց, Սուրբ Ծննդեան եւ Աստուածայացտնութեան «մեծ եւ սքանչելի» տօնին մեր Եկեղեցին Քրիստոսի սուրբ մկրտութեան յիշատակումով կատարում է նա-ջորդներով արարողութիւնը, որպէսզի Աստուածայացտնութեան շնորհներով օրհնուած ջուրը բաշխուի մեր ընտանիքներում՝ Աստուծոյ սէրը եւ օրհնութիւնը առատացնելով մեր կեանքում: Մեր մկրտութեամբ որդեգիր ենք Աստուծոյ: Մեր մկրտութեամբ մէկ ենք՝ որտեղ էլ լինենք, Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու, նոյն ազգի, մեր Հայունիքի զաւակներն ենք: Ապրենք ու գործենք միութեան այս զգացումով ու միմեանց հանդէպ սիրով, որպէսզի ի զօրու լինենք յաղթահարելու մեր առջ-ծառացող գժուարութիւնները, ընթանալու դէպի մեր լոյսերի ու նպատակների իրազործում եւ իբրև հնագոյն քրիստոնեայ ազգ, իբրև Աստուծոյ ժողովուրդ, աստուածահաճոյ մեր կեանքով մամնակցութիւն բերենք խաղաղ ու բարօր, մարդկանց համերաշխութեամբ եւ ուրախութեամբ լեզուն աշխարհի

Աւրաբուժութեասը լսցուս աշխարհը
կառուցմանը։ Այսօր մեր Տէրն ու
Փրկիչը գալիս է մեր սրտերում
բնակուելու, իր շնորհներով մեզ
նորոգելու։ Ընդունենք Տիրոջը
մեր հոգիներում, զօրանանք հա-
ւատքով, հաւատարիմ մնանք

ՀԱԿ-Ը ՊԱՐԱՆՁՈՒՄ Է ՔՐԵԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
ՅԱՐՈՒՑԵԼ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԴԵՊՔԻ ԱՌԻԹՈՎ

Հայ Ազգային Կոնգրեսը յայտարարութիւնն է տարածել, որտեղ կրկին անգամ բողոքում է բանականից բարեկարգության վերաբերյալ՝ «քաղաքանատարկեալներեց գործությունների վերաբերյալ» պահանջման մասին առաջարկությունը՝ ուղարկելով Արքային և Արքայի առաջարկությունը՝ պահանջման մասին առաջարկությունը՝ ուղարկելով Արքային:

«Վարչախումբը, մի կողմից
հասկանալով քաղաքական դատաւում
վարութիւնների, մասնաւորաբեր
«7-ի գործով» դատավարութեան
անհեռանկարայնութիւնը, ու հաս
կանալով, որ դա վերջին հաշուող
ուղղուելու են հենց իր դէմ, միւս
կողմից ի վիճակի չլինելով գաղ
բանական հետեւութեան, զազրելլ
այդ արարքով նպատակ է հեռ
տապնդում կոտրել քաղբանտարկ
եալների ոգին ու ստիպել նրանց
ներման դիմումներ գրել հանրա
պետութեան նախագահի պաշտօնը
բռնագաւթած անձին։ Օգտուելու
այն հանգամանքից, որ յաջորդու
որերին տեւական ժամանակով դա
դարեցին մեզ մատչելի լրատուա
միջոցների աշխատանքը, քաղբան
տարկեալների ծեծի այս խայտա
ռակ փաստերի առիթով անգամ

Քրէական գործեր չյարուցուեցին,
այլ, Մարդու իրաւունքների պաշտ-
պանի ակտիւ աջակցութեամբ,
յօրինուեց ինչոր ծառայողական
քննութիւն՝ կատարուածը պարստա-
կելու ակնյայտ նպատակով։ Այս
տարրական պահանջները չբաւա-
րաբերու հետեւանքով, որպէս բողոք-
քի նշան, Գէորգ Մանուկեանն առ
այսօր հացագութիւն մէջ է»,- ասուած
է յայտարարութեան մէջ։

ՀԱԿ-Ը, դատապարտելով տեղի ունեցածը, պահանջում է քրէ-ական գործեր յարուցել իւրաքանչիւր դէքի առիթով ու պատճել բոլոր մեղաւորներին:

«Քաղըանստարկեալներից ներ-
ման խնդրագրեր կորպելը այլ բան
չէ, քան ազատութեան փրկագին՝
քաղաքական հայեացքներից հրա-
ժարուելու եւ չգործած յանցանք
ստանձնելու դիմաց: Նման զործե-
լակերպը ոչ մի կերպ չի կարող
նպաստել խորացող քաղաքական
ճգնաժամի յալլթահարմանը, այլ
աւելի կը խորացնի հասարակու-
թեան ու իշխանութեան միջեւ
օտարումը», - նշել են յայտարա-
րութեան հեղինակները:

ՍԵՊՏԵՄԲՐԻ 18 ԱՍԴԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՕՐ

Սեպտեմբերի 18-ը՝ ականաւոր գիտնական, աստղագիտ եւ աստղաֆիզիկոս Վիկտոր Համբարձումեանի ծննդեան օրը, Հայաստանում հռչակուեց Աստղագիտութեան օր: Նման որոշումը ընդունեց կառավարութիւնը այսօր կայացած՝ 2009 թուականի առաջին նիստում:

Վիկտոր Համբարձումեանի ծննդեան 100-ամեակը լրացաւ անցած տարի: Սեպտեմբերին անցկացուեցին յոթելեանին նուիրուած միջոցառումներ:

Հոգեւոր մեր ժառանգութեանը եւ
քրիստոնէական արժէքներին; Մեր
Տիրոջն ու Փրկչին ապաւինած
Նրա պարզեւած անսասան յոցադ
ու զօրութեամբ բարօր դարձնենք
մեր կեանքը ամենուր, շարունա
կենք չէնացնել հայրենի մեր երկի-
րը, հոգանք ու ջանանք Արցախիլ
մեր ժողովրդի եւ ազգային մեր
բոլոր իղձերի մարմնաւորման հա-
մար; Եւ թող մեր կեանքում մշտա-

պիս պայծառ շողայ միմեանց հանդէպ սիրով լեցուն բարերար հոգին - բարեբեր գործը, որով պիտի վկայենք, որ սիրում ենք Աստծուն Այս զգացումներով, բերկրայից աղօթքով եւ Հայրապետական ջերմ սիրով Մայր Աթոռ Սուրբ էջմիածնից՝ մեր հաւատքի օրբանից ողջունում ենք մեր ժողովրդի բոլոր զաւակներին, որք ի Հայաստան՝ Աղքակե էն, և Աղեկուա:

տաս, յԱրցախ եւ ի Սփյուռս:
ի Քրիստոս եղբայրական
սիրոյ Մեր ողջոյնն ենք յղուռ
Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցոց
Նուիրապետական Աթոռների գա-
հակալներին՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արա-
Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողի-
կոսին, Երուսաղէմի Հայոց Պատր-
իարք Ամենապատիւ Տ. Թորգու-
Արքեպիսկոպոս Մանուկեանին
Կոստանդնուպոլիսի Հայոց Պատրի-
արք Ամենապատիւ Տ. Մեսրո-
Արքեպիսկոպոս Մութաֆեանին ե-

ու կիսապահ հոգեւոր դասին։
Սուրբ Ծննդեան չնորհանու-
րող այս օրը աղօթքով առ Աստ-
ուած գոհութիւն յայտնենք մե-
պարգ-ած բարիքների - միսիթա-
րութիւնների համար, մեր եկեղե-
ցական - ազգային կեանքում յաջո-
ղութիւնների ու ձեռքբրումների
համար եւ հայցենք, որ իր անբա-
սիրով հոգայ մեր մասին, ինչպէ-
կամքն է իր եւ արժանացնի հաս-
տատուն մնալու իր ճանապարհին
զօրացնի մեզ, պացծառացնի ե-

օրլստորէ վայլեցնի մեր մէջ փրկութեան իր շնորհը՝ այսօր եւյաւիտեանս:

«Որդիք մարդկան օրհնեցէք,
զի վասն մեր մարմնացաւ»:
Քրիստոս ծնաւ եւ յալտնեցաւ
Զեզ եւ մեզ մեծ աւետիս:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹ-ԱՌԵՐԹ
ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԹԹ. ԱՐԾԱԿ ԳԱԶԱՆՅԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱԲՐԻԵԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՐԱԿ ԹՈՒԹԹԵԱՆ
ՎԱԶԳԵՆ ԽՈՏՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱՒԹԵԱՆ
Քեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of

**Democratic Traditionalist Party of
Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).

All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.

Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Տեղապահութեան գործութեան մասին օրենքը կը կարողանանք
ՀԵԶՈՔԱՑՆԵԼ ճԳՆԱԺԱՄԻ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ»

Հայստանի Վարչապետ Տիգրան Սարգսեան

*Տիգրան Սարգսեանը մատնանշեց,
որ «չափազանց կարեւոր ցուցանիշ
է վճարային հաշուեկշիռը, ոչ թէ
ծիայն առեւտրային բալանսը, ին-
չի վրայ մշտապէս մեր ուշադրու-
թիւնը հրաւիրում են»:*

«Ակնյալու է, որ ենթակա-
ռուցուածքում կատարուող ծախ-
սերը, դա՝ ճանապարհաշինութիւնն
է, շինարարութիւնը ընդհանրա-
պէս, աղէտի զօտու վերականգնու-
մը, էներգետիկայի ոլորտը, ոռոգ-
ման համակարգը, խմելու ջուրը»,
- պարզաբանեց վարչապետը, -
«այս ոլորտներում մենք փորձելու
ենք էապէս աւելացնել մեր ծախսե-
րը: Բնականաբար, այս ամէնի
հետեւանքով ստեղծուելու են նոր
աշխատատեղեր»:

«Դրան զուգահեռաբար մենք
կտրուկ աւելացնելու ենք փոքր եւ
միջին բիզնեսին արուղ վարկերը,
որպէսպի փոքր եւ միջին ձեռնար-
կութիւնները ստանան հնարաւո-
րութիւն իրականցնելու իրենց զոր-
ծունէութիւնը», - նշեց Տիգրան
Սարգսեանը, յաւելելով, որ այդ
նպատակի համար կառավարու-
թիւնն այժմ աշխատում է շուրջ
250 միլիոն դոլարի լրացուցիչ
ֆինանսական միջոցներ հայթայ-
թել:

Վարչապետ Տիգրան Սարգս-
եանը նաեւ թուարկեց կառավաշ-
րութեան այն երեք հիոշոր ծրագ-
րերը, որոնք «նոյնապէս էապէս
կ'օժանդակեն չեղոքացնելու» հա-
մաշխարհային ճգնաժամի հետե-
ւանքները:

«Մասնաւորապեսէս, Ասիական
բանկի հետ միասին Հիւսիս-Հա-
րաւ ճանապարհի շինարարութեան
մասին է խօսքը գնում, որը ունի
ռեզինալ բովանդակութիւն եւ
իրականացուելու է Վրաստանի հետ
համատեղ: Երկրորդ մեծածաւալ
ծրագիրը նոր աստոմակայանի շի-
նարարութիւնն է, երրորդը՝ [Իրան-
Հայաստան] երկաթգծի կառու-
ցումն է», - ասաց վարչապետը: -
«Հասկանալի է, որ այս երեք
խոշոր ծրագրերը ենթադրում են,
որ պէտք է նոր աշխատատեղեր
ստեղծուեն»:

«Աղէտի գօտում շուրջ 250
միլիոն դոլարի շինարարութիւնը,
որը իրականացնելու ենք մօտակայ
3 տարիների ընթացքում, ենթադ-
րում է, որ եւս լրացուցիչ 5 հազար
աշխատատեղ է ստեղծուելու, եւ
բնականաբար պետութեան այսպի-
սի ազգեսիվ ծախսային քաղաքա-
կանութիւնը կը նպաստի, որ մենք
կարողանանք չէզոքացնել բացա-
սական հետեւանքները եւ ստեղծել
նոր աշխատատեղեր», - ամփոփեց
Տիգրան Սարգսեանը:

Մեկնաբանելով այն հանգամանքը, որ 2008 թուականի Յունիս-Հոկտեմբեր ամիսների վեհակագրական ցուցանիշների համաձայն՝ Հայաստանի առեւտրային բարանը բացառական է եւ ներմուծումը (3579,2 միլիոն դոլար) մօտ չորս անգամ գերազանցում է արտահանումը (941,2 միլիոն դոլար),

ԸՆԴՀԻՄՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿՎՅՑԱՑՐԵԼ Է ՄԱՐՏԻ 1-ԻՆ ՈՒՍԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱՅԻ ՄԱՅՈՒԱՆ ԻՐ ՎԱՐԿԱԾԸ

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի
գլխաւորած ընդդիմութեանը զայց
բացը ել է գլխաւոր դատախազութեան այն յայտարարութիւնը, թէ
մարտի 1-ի դէպքերի ժամանակի
ցուցարարներն օգտագործել են
մարտական նոնակներ, իսկ նոյն
օրը զոհուած ոստիկանութեան
սպայ Համլետ Թաղեւոսեանն էլ
մահացել է մարտական նոնակի
պայմաննեց:

Յունուար 8-ին «Հայեացք» մամուլի ակումբում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան քաղխորհողի անդամ, մարտեան դէպքերն ուսումնասիրող ընդդիմութեան կողմից ստեղծուած հանրային յանձնաժողովի համակարգող Սուրեն Աբրահամեանը ներկայացրել է ոստիկանութեան սպայի մահուան իրենց վարկածն ու կտրականապէս հեռքել, թէ այդ օրերին ընդդիմութիւնը՝ մասնաւորապէս ցուցարարները նոնակներ են օգտագործել:

«Մարտական նոնակներ չեն
օգտագործուել (Նկատի ունի մար-
տի 1-ի դէպքերի օրը-Հեղո.), յատ-
կապէս բացառւում է, որ մարտա-

կան նույակներ օգտագործուէին
ցուցարարների կողմից: Դատա-
խազութեան այն պնդումը, թէ
ցուցարարների կողմից նունակ է
օգտագործուել, բացարձակակիցս
անիմաստ էն, - յայտարարել է Սու-
րէն Աբրահամեանը:

Սուրէն Աբրահամեանը ներկայացրել է իրենց յանձնաժողովի յայտարարութիւնն սատիկանութեան սպայ Համեստ Թաղեւուսեանի ցուցարարների կողմից օգտագործուած մարտական նոնակից զոհուելու մասին գլխաւոր դատախազութեան յայտարարութեան վերաբերեալ: Ինը կէտից բաղկացած յայտարարութեան մէջ ընդդիմութիւնը մասնաւորապէս լողում է անում զոհուած սպայի առնչութեամբ կատարուած փորձաքննական եզրակացութեանը՝ համոզմունք յայտնելով, որ այն թերի է կատարուել, փորձաքննութեամբ չի պարզուել բեկորների քիմիական բաղադրութիւնը: Յայտարարութեան մէջ նաեւ նշում է, թէ բազմաթիւ վնասուածքներ ստացած սպայի մարմնի վրայ մէկ նշում անգամ չկայ մարտական նոնակի բեկորների մասին:

2008-ի ՄԱԿՐՆԹԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ 2009-ԻՆ

Յետ նայելու, յետադրձ
հայեացքով անցեալից կառչելու
սովորութիւնը՝ ի հաւաստումն
մեր արածի հանդէպ հաւատար-
մութեան ու սիրոց, ոչինչ չպար-
տաւորեցնող մղում է, խղճի հետ
հաշտութիւնը պահպանելու նշան։
Այն յաճախ իշխում է մեր
գիտակցութեան մէջ, կասեցնելով
ապագային միտուած մեր հայ-
եացքը։

Այս տրամաբընութեամբ ամէն
տարուաց աւարտին աւելի շատ ենք
խօսում անցեալի յաջողութիւննե-
րից ու ձախողութներից, քան
ծրագրերից ու անելիքներից: Ինչ-
որ տեղ սա բնական է. անցեալը
կատարուած փաստ է, եւ հեշտ է
զնահատականներ տալ փաստերին,
իսկ ահա ապագան անորոշ է, եւ
հարկաւոր է առաւելագոյն խոհե-
մութիւն՝ այդ անորոշութեան մէջ
իրականը ուրուագծելու:

Այսօր, սակայն, անհրաժեշտ
չենք համարում յետադրած մի
հայեացքի մէջ ընդգրկել 2008-ի
իրադարձութիւնները։ Ոչ այն

պատճառով, որ արժանայիշատակ չեն ու չեն կանխորոշում ապագան: Հնդկակառակեր. դրանք այնքան բուռն էին ու կարեւոր, այնքան փոթորկոտ, որ դրանց յարուցած մակընթացութիւնը շարունակւում է, եւ տարիների այս սահմանագիծը զուտ խորհրդանշական է: 2008-ից իւրաքանչիւրս մեզ հետ 2009 թուական ենք տեղափոխում փետրուարեան լուսաւոր օրերի վերելքը եւ Մարտի 1-ի մղձաւանջը, Համաժողովրդական պայքարի ողին, քաղեան-

վարչապետը:
Իսօւելով «Բջնի» գործարանի հետ կապուած խնդրի քաղաքականացման մասին, Տիգրան Սարգսեանը, մասնաւորապէս, ասաց. — «Վերահսկողական գործընթացը սկսուել է շատ աւելի վաղուց եւ ոչ միայն «Բջնիում», այլ նաև այդ նոյն ոլորտի պատկանող այլ ձեռ-

տարկեալների ու քաղաքածեալների առկայութեան վաստը:

Իւրաքանչիւրիս անձնական բարեկեցութիւնից, անձնական յաջողութիւններից շատ աւելի ցանկալի պիտի լինի արդարութեան հաստատումը: Ամանորեայ մեր տոնը զարդարում է յանուն արդարութեան գրկանքներ կրողների տոկունութիւնը, եւ այդ տօնը փչացնում է այն իրողութիւնը, որ նոր տարին նրանք դիմաւորելու են բանտերում: Սա մի իրողութիւն է, որից նսեմանում են 2008-ին չլուծուած եւ 2009-ին ժառանգութիւն մնացած բոլոր հիմնախնդիրները՝ սկսած համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամից, վերջացրած գուցէ եւ շատ աւելի ճակատագրական ու բախտորոշ ՀՀ հակամարտութեամբ: Երկրի համար ամօթ եւ խայտառակութիւն լինելուց բացի՝ քաղեանտարկեալների գոյութիւնը նաև դաս է կրաւորական կենսակերպ վարողների, հերոսական անցեալիք մէջ միախթարութիւն փնտողների եւ ճանապարհի կէսին կանգառածների համար:

Ամանորեայ մեր գիլիաւոր մաղթանքը՝ «Ազատութիւն քաղբանտարկեալներին», արդէն կէստարի գրուած է մեր թերթիւն առաջին էջում։ 2009-ին, վստահ ենք, այդ մաղթանքը դառնալու է իրականութիւն։ Դրանից բխողը բոլոր հետեւանքներով։ Իսկ մեր ընթերցողներին մաղթում ենք խաղաղութիւն ու ամենայն բարիք։

«ՏԱՐԵԳԻՐ»

Նարկութիւններում եւ շատ ձեռ-
նարկութիւններում են յացտնա-
բերուել այդպիսի խախտումներ:
Ուղղակի, ի տարբերութիւն
«Բջնիհ», այդ ձեռնարկութիւննե-
րը ընդունել են իրենց մեղաւորու-
թիւնը եւ կատարել են իրենց
պարտաւորութիւնները պիտծէի
նկատմամբ»:

ՊԱՇԱՆՁՈՒՄ ԵՆ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՏԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

«ՄԵՆՔ՝ ՀԱյաստանի քաղեան-
տարկեալներս, վճռականորդէն բողո-
քում ենք ՀՀ Սարդու իրաւունքնե-
րի պաշտպան Արմէն Յարութիւն-
եանի՝ վերջերս ծաւալած, այդ
պաշտօնին անյարիր գործողութիւն-
ների ու վարքագծի դժմ»-, ասուած
է թուով 42 բանտարկեալների
կողմից տարածած յայտարարու-
թեան մէջ:

«Նա պարտաւոր էր առաջինը
Համապատասխան գնահատական տալ
Հայաստանում մըլեզնող քաղաքա-
կան վենդետային, ճանաչէր ու
դատապարտեր վարչախմբի կող-
մից հագրաւոր մարդկանց նկատ-
մամբ քաղաքական հալածանքները,
հարիւրից աւելի քաղաքական բան-
տարկեալների գոյութեան փաստը,
արձագանքէր շինծու մեղադրանք-
ներով հարիւրի չափ քաղաքական
դատավարութիւններին, մարդու
տարրական իրաւունքների եւ ազա-
տութիւնների ամենօրեաց հարիւ-
րաւոր խախտումներին եւ այլն:
Եթէ այդ բանը նա չի արել, ապա
պարտաւոր էր դա անել գէթ այն
բանից յետոյ, երբ Հայաստանում
տասնեակ քաղեանտարկեալների գոյ-
ութեան փաստը վերջապէս վաւե-
րացուել է ԵԽԽՎ Մարդու իրա-
ւունքների յանձնակատար Թոմաս
Համբարքերպի գեկոցներում, ապա
նաեւ ԵԽԽՎ Մոնիատորինզի կոմի-
տէի Դեկտեմբերի 17-ի որոշու-
մով», - նշում են յայտարարութեան
հեղինակները:

Նրանց ներկայացմանք, Ա.
Յարութիւնեանը, հակառակ իր
կոչման, «բացագայտ լծուել է
վարչախմբի պաշտպանութեան ու
նրա ապօրինութիւնների պարտակ-
ման գործին» եւ երբ յայտարարում
է «7-ի գործով» դատավարութիւնը
մոնիթորինսփի ենթարկելու իր ծրագ-
րի մասին, նա «ընդամենը փորձ է
անում բնական ու բնականոն հա-
մարել քաղեանտարկեալներ ճանաչ-
ուած մարդկանց նկատմամբ արդէն
իսկ հիմքում ապօրինի դատավա-
րութիւնը, ժամանակ շահել վար-
չախմբի համար ու նրան մէկ
անգամ եւս փրկել ԵԽԽՎ-ի սպա-
սուող պատժամիջոցից»:

«Քաղըանստարկեալները» դա-
տապարտելի են համբառում նաեւ
այն, որ Պաշտպանը ոչ թէ պահան-
ջել է անյապաղ գործեր յարուցել
կալանավայրերում «քաղըանստարկ-
եալների» նկատմամբ ծաւալուած
բոնութիւնների փաստերով, այլ
ներգրաւում է «ինչ-որ» ծառայո-
ղական քննութիւնների մէջ: «Նա
նոյնպիսի յանցաւոր անտարբերու-

«ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՑՈՅՑ ՏՈՒԵՑ»

Ծարունակուածէջ 1-էջ

էին գոնէ օբիեկտիւ գնահատական
տալ ինչ-որ մի արարքի, ինչը
իրենք տեսել են, ինչը մարդկայնո-
րէն իրենց վրայ ազդել է՝ ես նկատի
ունեմ ընդդիմութեան այդ տեսա-
ժապաւէնը։ Դատապաշտապանի կեց-
ուածք ընդունած՝ իշխանութիւննե-
րի ամբողջ այդ վայրենի գործողու-
թիւններն արդարացնելու միտում է
նկատում։ Այդ առումով, ուղղակի
անիմաստ կը լինէր այդ յանձնաժո-
ղովին մասնակցելը։ Ես միտումը
տեսնում եմ, թէ մօտաւորապէս ինչ
եղրակագութիւն է լինելու»։

«Ամել էինք՝ «ինողում ենք քաղբանտարկեալներին բաց թողէք, եւ պատրաստ ենք երկինոսութեան նստելու ձեզ հետո»: Բայց իրենք դա

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Թուրքիայի Հանրապետութեան Նախագահ Արդուլլահ Գիլին Ուղղուած Բաց Նամակի Տակ Ստորագրած Հայաստանի Յարգելի Մտաւրականներ՝

Քանի որ ձեր «բաց նամակ»-ի բովանդակութիւնը համազային է՝ հայ ժողովրդի դէմկատարուած ցեղասպանութեան վերաբերեալ, ուստի իւրաքանչիւր զիտակից հայ կրելով տառապանիքի իր բաժինը, ումի նաև իրաւունքահանգատիրութեան, բողոքի, բննադատութեան եւ նաև հարցի լուծման ուղղութեամբ տարուող աշխատանքներին մասնակցելու պարտականութիւն:

Օգոստունիվ սփիհւնքահայի իմիրաւունքներից, ցանկանում եմ իմ տեսակէտները յայտնել Թուրքիայի Հանրապետութեան նախագահին ուղած «քաց նամակ»-ի կապակցութեամբ:

Սրեւմտեան Հայաստանը առաջին հերթին սփիւրիվ մէկ սփոռուած՝ ցեղասպանութեան և բարկուած արեւմտահայութեան շառաւիդների հայրենիքն է, ուստի հարցի ցանկացած լուծում, բննարկուում, առաջարկութիւն առանց Սփիւրի գիտակից հայութեան կարծիքը հաշուի առնելու, անընդունելի է:

Հստ իս, «Բաց նամակ»-ը պէտք է ուղղուած լինէր ոչ թէ Թուրքիայի Հանրապետութեան նախագահին (որն այս օրերին գտարիւն բռնը լինելու պոռութմունի), այլ Թուրքիայի Հանրապետութեան մտաւորականութեանը, մարդկանց, ովքեր փորձում են ազատագրուել շովինիզմից ու փանուրիզմից եւ կոչուած են կարծիքստեղծելու ու երկրի պարզ զանգուածների զիտակցութեանը հասցնելու հայց դէմ կատարուած ցեղասպանութեան իրողութիւնը, դրանով իսկ ժողովրդավարութիւն ապահովելու իրենց երկրում:

Հրանդ Դիմելը իր եղերական մահով հայ ժողովրդին ու հայ մտաւորականութեանը փաստեց, որ Մեծ եղեննի հետ կապուած հարցերի հանգուցալուծումը կարող է կատարուել ժողովրդավարական Թուրքիայի պայմաններում: Հ. Դիմելը բազմիցս շեցտեց. Թուրքիայի պարզ բաղաբացին մերժում է հայոց դէմ կատարուած ցեղասպանութեան փաստը զուտ այն պատճողով, որ նա այդ մասին անտեղեակ է: Ելնելով մեծ նահատակի պատգամներից, ձեր նամակի հասցէատէրերը պէտք է լինէին բուրք ժողովուրդը եւ ճեր զործընկերները՝ Թուրքիայի մտաւորականութիւնը: Արդուլլահ Գիւլը Թուրքիայի Հանրապետութեան նախագահն է, եւ իր երկրի շահերի պաշտպանը: Նա անշեղօրէն հետեւում է փանթուրքիստական ազգայնական գաղափարախօսութեանը:

«Բաց նամակ»-ի մէջ դուք օգտագործել էք երկու շատ կարեւոր բառեր՝ «Ճանաչում», «պահանջատիրութիւն»: Եթէ ցեղասպանութեան ճանաչմանը հետեւելու ին պահանջմերը, փոխհատուցումը Արեւմտահայութեան զանգուածային բնացմշման, Արեւմտեան Հայաստանի տարածի, այո, ամէն ինչ ասուած է, իսկ եթէ լոկ ցեղասպանութեան փաստի ճանաչումը նկատի ունէք, ապա մեղմասած, վիրաւորական է հայ ժողովրդի համար: Ճամարաւոր է Թուրքիան մի յարմար առիրով մի դիպլոմատիկ յայտարարութիւն կատարի, օրինակ՝ հայերը իրաւացի են, մենք էլ ցաւում ենք կատարուածի համար, բայց հայերը առնելիք չունեն: Այս դէպքում միլիոննաւոր հայեր Սփիւրքում, նաև Հայաստանում, ճեղ հետ համաձայն լինել չեն կարող:

«Բաց նամակ»-ում յորդորում էր թուրքիայի Հանրապետութեան Ասխագահին եւ ակնկալիքն զրում էր. «Կարծում ենք՝ սա (ցեղասպանութեան նաևաչումը) առաջին հերթին հենց քուրք ժողովրդին է, անհրաժեշտ: Այդպիսով նա կ'ազատուի պատմութեան բերից եւ քաց նակատով կը կանգնի միւս պետութիւնների կողքին»: Պարզում է ձեզ ինորապէս մտահոգում է քուրքերի ոչ քաց նակատ լինելու հանգամանքը: Այստեղ ամենայն վճռականութեամբ կ'ուզէի խնդրել ձեզ եւ ձեր «քաց նամակ»-ին միացած Սփիւրքի շուրջ 40 մտաւորականներին, որպէսզի բաղաբացիական արիութիւն ցուցաբերէիք եւ մի նամակ էլ ուղղէիք Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ պարոն Սերժ Սարգսեանին, պահանջելով, որպէսզի վերջ տրուի մարդու իրաւունքների ուժնահարումը երկրում, որ հայր ազատ ապրի իր հայրենիքում եւ օր առաջ ազատ արձակուեն այլախոհները ու Բաղրամտարկեալները, որպէսզի Հայաստանն էլ քաց նակատով կանգնի միւս պետութիւնների կողքին:

Անհասկանալի է ձեր կողմից ցուցաբերած անապարանի հանգամանքը («ստորագրահաւաքը կազմակերպուել է մէկ շաբարուայ ընթացքում»): Ինչո՞ւ կարեւոր չհամարեցի՛ հարցնելու Սփիւռի կարծիքը, երբ Հայաստանու մամէն օր հոլովումնեն՝ մէկ ժողովուրդ, մէկ պատմութիւն, մէկ նակատագիր կարգախոսերը, եւ ստեղծում է Սփիւռի նախարարութիւն:

Յարգանքներով՝ Մէջ ես ես օհ 50 ա-

Սեծ Եղիշենի Յօ-ամենակի Երեւանի ցոյցի մասնակից,
Պոլիտեխնիկական Ինստիտուտի սփիւրքահայ շրջանաւարտ,
Ստորագրութիւնը՝ Թագաւորական Տեխնոլոգիական Ինստիտուտի
դասախոս

Դոկտոր Արամայիս Միքայելյան
27. 12. 2008 թ. Ստորև նշված է համապատասխան աշխատավորության մասին պատճենագիրը:
E-mail: aramais.m@live.se
Tel: +46 8 761 85 22

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՅԸ ԿՐ ՔՆՍԱԴԱՏ

Ծարութակուածէց 1-ԷՇ

Հետ իր յարաբերութիւնները բնական դաշտավայրերու առանց այդ կապելու դարաբաղեան հարցի լուծման հետ, եթէ փոխարքէնը հայկական կողմը համաձայնի պատմաբաններու խորհանակութեամբ ստեղծե-

լու առաջարկին՝ 1915 թուական-ներու իրադարձութիւնները քննելու համար։

Հայաստանի գործող նախագահ՝ Սերժ Սարգսեան վերջերս յայտնած էր թէ, ինք դէմ չէ նման յանձնաժողովի ստեղծման գաղափարին:

ԿԸ ՎԵՐԱՊՐԵՏԵ ԱՐԴԵՕՔ ՕԼԻԳԱՐԽՆԵՐՆ ՈՒ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԵՐԿՐԵՒԵՌ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

ՄԱՆՈՒԷԼ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Ամէն տարեմուտի մարդիկ
հակուած են հայեացք ձգելոչ վաղ
անցեալին եւ հասկանալ, թէ ինչի
են յանցեցրել երկիրը տարուայ
ծանօթ ու անծանօթ իրադարձու-
թիւնները: Յանկութիւն է առաջա-
նում կրահել ամենակարեւորը, ինչ
կատարուել է երկրի հետ: Եւ դա
բնական է՝ մարդիկ միշտ ուզում են
տեսնել իրենց հետ կատարուածի
իմաստը: Դրա վերաբերեալ ցան-
կացած կարծիք դառնում է գրաւիչ
եւ ակտուալ: Իսկ երբ երկրի մասին
խօսում են ուրիշները, դա աւելի է
հետաքրքրում: Միշտ ցանկութիւն
է լինում իմանալ, թէ ինչն են
նկատել որպէս ամենակարեւորը
մեր երկրում:

Այդ իմաստով հետաքրքիր էր
իմաննալ, որ դեկտեմբերի 24-ին
Հայաստանի ժողովրդին իր ուղեր-
ձում ԱՄՆ դեսպան Մարի Եղիանո-
վիչը յացտարարել է, որ Միացեալ
Նահանգներն, ի թիւս ալլոց, պատ-
րաստ է օգնել Հայաստանին հաւա-
սար իրաւունքներ ստեղծել բոլորի
համար: Երբ խօսւում է ժողովրդա-
վարացման առաջնահերթութիւն-
ների, տարածաշրջանային համա-
գործակցութեան, բնականոն մի-
ջազգային յարաբերութիւններ հաս-
տատելու համար այլ պայմանների
մասին, ամէն ինչ պարզ է: Բայց
երբ պաշտօնական տեքստում տեղ է
գտնում երկրի պետական կենաքի
մասին այս կամ այն տարրը եւ
յացտարարում է, թէ պատրաստա-
կամութիւն կա օգնել երկրում պատ-
ուաստելու այդ տարրը, ատիպուած
ենք ընդունել, որ այդ տարրը ձեռք
է բերել միջազգային նշանակու-
թիւն:

Յիշեցնենք, որ ԱՄՆ երկիր է,
որ վերջերս հրաժարուել է Հազա-
րամեակի մարտահրատէր ծրագրի
շրջանակում ֆինանսական յատ-
կացում անել Հայաստանին, դա
հիմնաւորելով Հայաստանում ժո-
ղովրդավարացման առաջընթացի
բացակայութեամբ: Դեռ տարիներ
առաջ այդ կորպորացիան Հայաս-
տանին վերապահումներ էր ներկա-
յացրել այն մասին, որ նրա կառա-
վարման համակարգն արդար չէ:
Այն ժամանակ այդ վերապահում-
ները չէին որոշակի հացուել: Եւ ահա
ներկայում Մարի Եռվանովիչը հաս-
կացնել է տալիս, թէ կոնկրետ ինչն
է յուղում ԱՄՆ-ին՝ իրաւահաւա-
սարութեան բացակայութիւնը Հա-
յաստանում:

Այս, որ նորմալ ընտրութիւնների, կոռուպցիայի դէմ պայքարի եւ այլ խնդիրները միշտ եղել են ԱՄՆ պահանջների ցուցակում, յաբունի է բոլորին: Բայց այն, որ ԱՄՆ կարող է Հայաստանի առանցքային խնդիր առաջադրել իրաւահաւասարութեան ֆենոմէնը, արդէն մի քիչ անսովոր է: Յամենայնդէպս, այդ յայտարարութիւնից պէտք է պարզ դառնայ, որ Հայաստանում իրաւահաւասարութեան բացակայութեան խնդիրը դառնում է միջազգային մակարդակի: Ինչ կարող է դա նշանակել եւ ինչի հետ կարող է կապուած լինել: Զէ որ նման պահանջն այնպիսի երկրին, ինչպիսին է Հայաստանը, կարելի է դասել բաւական բարձր կարգի պահանջների շարքին: Անկասկած, դա վկայում է այն մասին, որ ԱՄՆ Հայաստանի քաղաքական համակարգի որակի հարցում մեծ

Դժբանութիւն ունի: Կամ, ինչպէս
իրենք են ասում՝ կառավարման
համակարգի որակի:

Որն է նման դժողովութեան
առաջացման պատճառը՝ դժուար է
միանշանակ հասկանալ: Սակայն
եթէ դառնանք Հայաստանի կառա-
վարման կառուցուածքի բնոյթին,
կարելի է յամենայնդէպս մտորել
Հայաստանի ներքին վիճակի վե-
րաբերեալ արտաքին գործընկեր-
ների նման հետաքրքրութեան առա-
ջացման պատճառների մասին: Զէ
որ անէական բանը դժուար թէ
հետաքրքրի գործընկերներին: Եւ
դրա մասին արժէ մտածել: Առաւել
եւս այն բանից յետոյ, ինչ տեղի
ունեցաւ Հայաստանում անցնող տա-
րում:

Սինչ այժմ Հայաստանում լի-
ովին չի գիտակցուել այս տարիի
տեղի ունեցած իրադարձութիւն-
ների կենսական կարեւոր նշանա-
կութիւնը: Երեւանում Մարտի 1-ի
ողբերգութիւնը համապատասխան
գնահատական չի ստացել հայկա-
կան պետականութեան հետագայ
ճակատագրի տեսանկիւնից: Հա-
մապատասխանաբար, համապա-
տասխան գնահատական չեն ստա-
ցել այդ ողբերգութեան սոցիալ-
քաղաքական գնահատականները:
Աւելի որոշակի՝ պատասխան չկայ
հարցին՝ արդեօք Հայաստանում
կատարուել է քաղաքական համա-
կարգի որակի որեւէ փոփոխու-
թիւն: Եւ կատարուել է արդեօք
որեւէ փոփոխութիւն հասարակա-
կան գիտակցութեան մէջ: Զէ որ
մարդկանց աւելի հետաքրքրում է
ապագան:

սարասշամը Սերժ Սարգսանսը
վարչակարգի ռեպրենդիվութեան աս-
տիճանի նկատելի բարձրացումն է:
Վարչակարգի գործունէութիւնը
երկբւենութեան պայմաններում
առանց լրացուցիչ ջանքերի դար-
ձել է դժուար: Դա բխում է
նախկին նախագահ Ռոբերտ Քո-
չարեանի ժամանակների կառա-
վարման կառուցուածքի իւրայստ-
կութիւնից:

Այս Հանգամանքին անդրադառնանք աւելի մանրամասն: Յամենայնդէպս, վերջին 5 տարիներին Հայաստանի քաղաքական կառուցուածքը նպատակավոր ստանուած էր միաբենեռ քաղաքական կառուցուածքի բնոյթ: Այն պահից, երբ 2003 թ. երկրում մտցուեց կուլիցիոն հիմքով իշխանութեան ձեւաւորման պրակտիկա, ցանկացած այլ քաղաքական բենեռ չէզոքացնելու ձգումն աւել ու աւելի էր ընդգծուում: Իշխանութեան կուսակցութիւնները քաղաքական ողջդաշտը զբաղեցնելու յաւակնութիւններ էին առաջադրում, պար-

բերաբար ընդդիմութիւն խաղա-
լով հենց իշխանութեան ճամբա-
րում:

Գործող վարչակարգը սկսեց
յաւակնել մենաշնորհային բնոյթի
ինքնաբար կառավարման համա-
կարգի դերին: Ենթադրում էր, որ
ակտիվութեան այլ բեւեռ չափաք է
լինի: Իսկ հասարակութեան ակտի-
վութիւնը փոշիացւում էր կոալից-
իայից դուրս գտնուող, իշխանու-
թեան սպասարկու քաղաքական ու-
ժերի միջոցով: Նման մօտեցումը
թելադրում էր հենց Հայաստա-
նում իշխանութեան ձեւալորման
մեխանիզմով: Իշխանութեան ձե-
ւալորման ընտրական մեխանիզմը
չէզոքացուել էր, եւ երկրում ձեւա-
լորուել էր պետական իշխանու-
թեան լծակներին տիրացած խոշոր
սեփականատէրերի դաշինք: Այդ
դաշինքի հութիւնը պայմանաւոր-
ուածութիւնների հիման վրաց քա-
ղաքական եւ տնտեսական ոլորտնե-
րի բաժանումն է: Այսինքն, երկ-
րում յայտնուեց քաղաքական կա-
ռուցուածքի "օրինական բազա" օլի-
գարինների օրէնքը: Ողջ հասարա-
կութիւնը ենթարկուել էր այդ
պայմանագրի պայմաններին, իսկ
երկրի կենսագործունէութիւնը
հիմնուում էր օլիգարինների ընդու-
նած նորմերի վրաց:

Նկարագրուած քաղաքական
համակարգի գլխաւոր առանձնա-
յատկութիւնը օլիգարխների դա-
շինքի (սպասարկող կուսակցու-
թիւնների հետ համատեղ) եւ մնաց-
եալ հասարակութեան միջեւ իրա-
ւունքների եւ պարտականութիւն-
ների բաժանման ֆենոմենն էր:
Հայաստանում իրաւունքներն ու
պարտականութիւնները բաժան-
ուած էին բնակչութեան առանձին
խմբերի միջեւ: Իրաւունքները կո-
ալիցիայի անդամների քացառիկ
առանձնաշնորհն էին, իսկ մնացեա-
րուոր քաղաքացիներն ունէին միայն
պարտականութիւններ: Սահմանադր-
րութեան դերը յանգեցուել էր կո-

ալիցիայի անդամների գործունէ-
ութեան լեզիտիմացման մեխա-
նիզմի, ինչպէս նաև քաղաքացինե-
րի «օրինական» պատժի մեխա-
նիզմի; Առանցքային հանգամանքը
պետութեան կեանքում անիրաւա-
հաւասարութեան սկզբունքի յաղ-
թարշաւն էր: Մասնաւոր սեփակա-
նութիւն հասկացութիւնը իւրայա-
տուկ իմաստ ձեռք բերեց՝ սեփա-
կանութիւնը դարձաւ օլիգարխինե-
րի դաշնութիւննորդը. դաշին-
քից դուրս գալը հաւասարագոր էր
սեփականութեան կորստին:

Մինչ 2007 թ. երկրորդ կէմպ
առօրենաց քաղաքական կեանքը յան-
գեցուել էր Հայաստանում ձեւա-
լորուած քաղաքական կառուցուած-
քի կայունութեան ապահովմանը:
Դրան հասնելու միջոց էր օլի-
գարիսների դաշինքին մի քանի
քաղաքական ազդեցիկ միաւորում-
ների ներգրաւումը: Յայտնի է, որ
այդ դերում սկզբում Դաշնակցու-
թիւն, Հանրապետական եւ Օրինաց
երկիր կուսակցութիւններն էին:
2007 թուականից նրանց միացաւ
Բարգաւած Հայաստան կուսակցու-
թիւնը: Կուալիֆիա կոչուող այդ
քաղաքական կառուցուածքը կոչ-
ուած էր հասարակութեան աչքին
լեզիտիմացնել օլիգարինների դա-
շինքի գործունէկութիւնը: Այդ ծա-
ռայութեան դիմաց օլիգարիսների
դաշինքը այդ կուսակցութիւննե-
րին որոշակի արտօնութիւններ

տրամադաղբեց։
ՍԵփականութեան եւ ձեռնար-
կատիրութեան, ինչպէս նաեւ
առանցքային տեղեկատուական աղ-
բիւրների մենաշնորհի գործօնը
հաշուի առնելով, նման կառուց-
ուածքը համարւում էր անխոցելի։
Իհարկէ, հաշուի առնելով զիսաւոր
հանգամանքը՝ ընդդիմադիր բեւե-
ռի բացակայութիւնը։ Ընդ որում,
յանցագործութիւն էր համարւում
այն ամենո. ինչ կատառում էր

覃文平 18

ARTO "ART" KHACHADOUR

Fleet Sales Manager

RUSNAK/Arcadia Mercedes-Benz
New and Pre-Owned
55 W. Huntington Drive

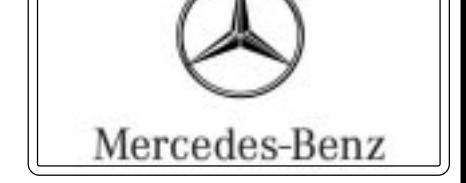
**Tel: 626-462-3029 Cell: 626-390-05640
Email: akhachadour@rusnakautogroup.com**

www.rusnakautogroup.com

Call and make an appointment for Best deals

Call and make an appointment for a

10 of 10

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐԱԲ-ԻՍՐԱՅԵԼԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ ԿԱԶԱՅԻ «ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ»

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Եթէ խուսափիլ ուզենք երթա-
լէ մինչեւ Սբ. Գրացին ժամանակ-
ները, հաստատելու համար որ արաբ-
ները եւ հրէաները սեծական ժողո-
վուրդներու կը պատկանին, եր-
կուքն ալ սեռած ըլլալով նախա-
հայր Աբրահամէն, կրնանք ներկա-
լիս անվարան յայտարարել որ մեր
օրերուն շարունակուող արաբ-իհու-
րայէլեան տագնապը առ նուագն
հարիւր տարուայ պատմութիւն մը
ունի, սկսած այն օրէն երբ Անգլիոց
վարչապետ Լորտ Պալֆուր, առա-
ջին համաշխրահային պատերազմի
սկիզբներուն, կը յայտարարէ որ
հրէայ ժողովուրդը իրաւունք ունի
վերադառնալու իր պապերուն եր-
կիրը: Այդ պիտի ընէր Պալֆուր,
սիոնիզմի 19րդ դարու կէսերուն
ծնունդ առած շարժումի ազդեցու-
թեան տակ: Այդ խոստումէն ծնունդ
առաւ սիոնիստական ահաբեկչա-
կան շարժումը, իրկուն» եւ այլ
անուններով ճանչցուած շարժում
որ մինչեւ 1947-48 թուականնե-
րուն, յաջողեցաւ անգլիական ու-
ժերը դուրս քշել Պաղեստինեան
իրենց գորաւած հողերէն, եւ անոնց
բնակիչ պաղեստինեան ժողովուր-
դէն, հոն հաստատելու համար «իս-
րայէլ» ճանչցուած հրէական պե-
տութիւնը: Ուրեմն, կարծ խօսքով
60 տարեկան է այս օրերուն, արաբ-
իսրայէլեան տագնապը, տագնապ
որ պարբերական վերի-վայրում-
ներով, տակաւին կը շարունակուի
իր ստեղծած մարդկային, տնտե-
սական, նիւթական, շրջանային եւ
միջազգային տարբեր գոյնի եւ
տարբեր բովանդակութեան վնաս-
ներով: 3-4 լուրջ պատերազմներէն
դուրս, մղուած իսրայէլի պետու-
թեան եւ արաբական երկիրներու
միջեւ, որոնք պիտի չյաջողէին
որեւէ շօշափելի եւ մնայուն խաղա-
ղութիւն ստեղծել Մերձաւոր Արե-
ւելքի զգացուն եւ կարեւոր շրջա-
նէն ներս, պարբերական բոնկում-
ներ սկզբնական ողբերգութիւնը
կանգուն պահել, եւ հաւանական
խաղաղութեան մը հեռանկարը ան-
կարելի դարձնել: Նորագոյն
բոնկումը, այս օրերուն, պաղես-
տինեան կազմ քաղաքաի ողբայի
վիճակն է, աւելի քան մէկ միլիոն
պաղեստինցիներով բնակուած, մէկ
կողմէ իսրայէլի բանակայիններու
կողմէ անխնաց եւ անմարդկային
ոմբակոծումներու ենթարկուած,
իսկ միւ կողմէ, իսրայէլեան պա-
շարումի պատճառաւ, զրկուած
ամենանախնական մարդկային
նուազագոյն պահանջքներէ,
սննդական, բնակարանային,
հիւանդանոցային, եւալլն: Իսրա-
յէլ նաեւ արդիլած է ծովային
օգնութեան հասանելիութիւնը,
ոմբակոծումներով օգնութիւն
հասանող նաև այն միուսառու-

թիւնները: Կազման, ճարահատ, ինք-
նիրեն համար, փորած էր անապա-
տին տակ, թունելներ գինք եգիպ-
տոսին կապող, եւ իր պարհենաւո-
րումը ապահովող, ուրեմն «գաղտ-
նի» միջոցներ, որոնք այս վեջին
բռնկումին, մեծ մասսամբ փակ-
ուեցան իսրայէլեան յարձակումի-
միջոպատ:

ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՅՍ ՆՈՐ ԲՈՆԿՈՒՄԸ

Արաբ-իսրայէլեան առաջին պատերազմի աւարտին, 1948ին նախկին անգլիական հոգատարութեան տակ գտնուող շրջանը, Պաղեստինը բաժնուեցաւ երկու շրջաններու մէկը դարձաւ «իսրայէլ» անունով երկիր, իսկ միւսը, Յորդանան գետի արեւմտեան ափի վրայ պաղեստինցիներու յատկացուած բնակութեան շրջան: Անշուշտ, իբրեւ պատերազմի արդիւնք, միլիոնաւոր պաղեստիցիներ վերածուեցան գաղթականական վիճակի, արաբական տարբեր երկիրներէն ներս, յատկապէս Լիբանան, Սուրիա, Յորդանան, Իրաք եւայլն: Այս գաղթականները կը յուսացին որ մօտ ատենէն պիտի վերադառնային իրենց առուներն ու շրջանները: Ի զուր: Այսօր, 60 տարիներ ետք, գաղթականական այդ վիճակը տակաւին կը շարունակուի, յաճախ պատճառ դառնալով ինչպէս Լիբանանի պարագային ներքին խլստումներու, նոյնիսկ քաղաքացիական պատերազմի: Ի հարկէ թշնամական տրամադրութիւնները, այդ թուականներէն ասդին, միշտ ալ գոյութիւն ունեցած են երկու ժողովուրդներու միջեւ, որոնց դէմ անկարող եղած են ամէն տեսակի միջատմութիւնները քաղաքական բարձրագոյն շրջանակներու կողմէ: Տեղի ունեցող դժուարութիւններն ալ, երկու կողմէն, շատ քիչ անգամ, նպաստաւոր կը դառնային խաղաղութեան մը հիմնական հաստատման համար: Իսրայէլի կողմէ, ծաւալապաշտական կարգադրութիւնները, յատկապէս հրէական համայնքներու ստեղծումները պաղեստինեան հողերու վրայ, եւ պաղեստինցիներու վրայ կիրարկուող շրջափակման քաղաքականութիւնը, ինչպիսին է ներկայիս Կազմակի շրջափակումը, իսկ միւս կողմէ, պաղեստինցիներու համար, օրինական իշխանութեան մը բացակայութիւնը, Արաֆաթի «ֆաթահ» յեղափոխական կազմակերպութեան առաջնորդութեամբ:

եւ զերջերս ալ, շուրջ երկու տարիներէ ի վեր կազայի մէջ ստեղծուած, օրինաւոր ընտրութեամբ մը, եւ սակայն «ահաբեկչական» պիտակի արժանացած, «Համաս»ի իշխանութիւնը, քաղաքական լուրջ թնձուկացին վիճակ մը առեղծելով։ Արաֆաթի մահով շրջան մը առաջ, իշխանութիւնը փոխանցուեցաւ «Ապու Մէգն», Մահմուտ Ապավասի, որ ըստ երեւոյթին, տրամադիր է երկու երկիրներու ստեղծուածի գաղափարին, իսրայէլ եւ Պաղեստին, որոնք իրարու խաղաղ դրացիներ պիտի ըլլան։ Դժբախտութիւնը հոն է որ կազան, «Համաս»ի իշխանութեան տակ անցաւ, ուղղակի հակադրուելով Մահմուտ Ապավասի հեղինակութեան, տեսակ մը ըմբոստութիւն։ Աւելին, «Համաս»ը, ինչպէս Լիբանանի «Հըգպալլա»ն կամաւոր կերպով կ'ենթարկուին շրջանի տիրողը տէրութեան, իրանին «տիքթաթ»ներուն, եւ նիւթական եւ քաղաքական օգնութիւն կը ստանան իրանէն։ Աւելին, «Համաս»ը նաեւ զինուրական օգնութիւն կը ստանայ իրանէն, տարբեր տեսակի հրթիռացին սարքարաւորումներու։

ԿԱԶԱՅԻ ՏԱՐԱՊԱՆՔԸ ԵՒ
ԻՍՐԱՅԵԼԻ «ՀՈՒԾՈՒՄԸ»

Հնարեալ նախագահ Պարաք
Օպամայի ուղղուած բաց նամակով
մը, ՄԵՐՃԱՎՈՐ ԱՐԵԼԵԼԵԱՆ տագնա-
պին իրազեկ ամերիկացի լրագրող-
ներ կը գրեն հետեւեալը.

«Ներկայիս, պայմանները կազմայի մէջ աւելի քան անմարդկացին են: Ներկայիս, պաղեստինեան տագնաապը կեղրոնացած է Կազմայի մէջ, ուր իսրայէլի, Ամերիկայի քաղաքական, զինուորական եւ տնտեսական օժանդակութեամբ, պաշարումի ենթարկած է փոքրիկ, մարդկացին ահաւոր կերպով խճողուած հողամաս մը, եւ գիտակցորէն մէկուէկս միլիոնէ աւելի մարդոց կը զրկէ կեանքին նուազագոյն պայմաններէն: Տասնամեեակներու վրացերկարող իսրայէլեան զբաւման մարտավարութիւնը եղած է Կազմայի տնտեսութեան քայլքումը, նոյնիսկ Օսլոյի մէջ ստորագրուած կոռէցու Քիթէ: Համաձայնակառիու-

կաստորքէն կազան վերածեց մասա-
յական արգելարանի մը, հեղձուցիչ
կաշկանդումներով»: Նման արտա-
յալտութիւններ կատարուած են
նոյնիսկ հրէայ թղթակիցներու կող-
մէ, որոնք հօլոքոստի վերապրող-
ներու զաւակներն են: Տարիներու
վրայ երկարող այս պարտադրեալ
ողբերգութիւնը պատճառ դարձած
է կազայի բնակչութեան աւելի քան
70 տոկոսի մննդական անբաւարա-
րութեան, 40 տոկոսի լման աղքա-
տութեան, ապրելով մէկ տոլարէն
պակաս օրական ծախսով: Ոմանք
նոյնիսկ հարց կու տան. «Ի՞նչ է
քաղաքակրթութեան արժէքը որ
աչք եւ ականջ չունի բնակչութեան
տառապանքին եւ ողբերգութեան,
իսրայէլեան ոռոմքերու տարածին
տակ»: Անշուշտ, բացի Անգլիայէն
եւ Ամերիկայէն, միջազգային շրջա-
նակները, ՄԱԿ-էն սկսեալ, մանա-
ւանդ ֆրանսայի նախագահ Նիքո-
լա Սարքոզիի կողմէ, իրենց մտա-
հոգութիւնները յայտնած են կա-
զայի շրջափակիման վերացման մա-
սին, սակայն իսրայէլ մնացած է
անդրդուելի: Ներկայիս ալ շուրջ
15 օրերէ շարունակուող օդային
ոմբակոծումները խլած են աւելի
քան 750 մարդկային գոհեր, 3000
շուրջ վիրատրներ, եւ ստացուած-
քի եւ բնակարաններու անհաշիւ
քանդումներու: Տակաւին, իսրա-
յէլեան բանակը մէկ օրէն միւսը, կը
սպառնայ ցամաքային յարձակու-
մի, կազան անգամ մը եւս գրաւման
տակ առնելու համար:

Իսկ ի՞նչ կընար ընել Կազան,
այս պայմաններու տակ: Պարբե-
րական հրթիռային հարուած իս-
րայէլեան քաղաքներու եւ սահմա-
նային շրջաններու վրայ, զինք
իրեն պարտադրուած հեղձուցիչ
սեղմումէն ագասուելու համար:
Կասկած չկայ որ այս կացութիւնը
ներկայիս, Ամերիկայի կողմէ քա-
ջալերուող մարդկային ողբերգու-
թիւն ծըն է, որուն, ըստ երեւոյ-
թին, իր շրջանը Պուշի իշխանու-
թիւնը չուզեր արգելք հանդիսա-
նալ:

Ծար.թ էջ 18

Stutter
eat

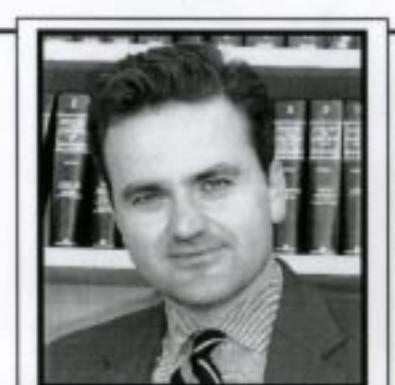
BANKRUPTCY-ի
ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ
Կ'ՕԳՆԵՏՆ ՁԵԶԻ,
ՀԱՌԱՎԱՐՈՒՅՑ

JANSEZIAN LAW FIRM, PC

If you're facing overwhelming debts, bankruptcy laws may eliminate all your debts permanently!

225 South Lake Avenue, Third Floor, Pasadena, California 91101

Call Now for a FREE Consultation: 626-432-7209

Nazareth V. Jansezian, Esq.

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ԱՍԱՎԵՐՁԻ ՕՐԸ՝ ՕՐ ՄԵՆ Է ՆԱԵՒ ՀԱՇՈՒԹՔՆԱՌԵԱՆ, ԵՒ ՕՐ ՄԵՆ Է ԴԱՏԱՍԱՆԻ

ԹՈՐՊՈՄ ՓՈՄԹԱՅԵԱՆ

Անցնող ամէն «տարուան վերջին օրը» մարդիկ յաճախ կը տարուին կատարելու կարգ մը շահեկան խորհրդածութիւններ:

Նման կարեւոր խորհրդածութիւնն մընէ, օրինակ՝ հաշուեքնութիւնը, անցնող մէկ տարուան ընթացքին մեր կատարած գործերուն:

Ի՞նչ են եղած մեր իրազործած՝ լաւ գործերը, եւ ի՞նչ եղած են նաեւ մեր՝ սխալ արարքները:

Տարուան վերջին օրը՝ ամէնուս համար պէտք է ըլլայ՝ դատաստանի օր մը ճիշդ անպէս, ինչպէս մարդոց վախճանման օրը կամ պահը, որ անտարակոյս այդ պահը՝ Աստուծոյ դատաստանին առջեւ ներկայանալու պահն է:

Մեր ակնարկած տարուան վերջին օրուան դատաստանը սակայն, աւելի սահմանափակ ժամանակ կ'ընդգրկէ միայն: Ամավերջի այդ դատական խորհրդածութիւնն մէկ տարուան ընթացքին մեր բոլոր կատարած գործերու հաշուեալութիւնն է որ պիտի կատարենք մեր «Հոգիի դատարանին» մէջ, ինչպէս կ'ըսէ մեր մեծագոյն բանաստեղծներէն վահան թէքէանը:

«Պիտի գայ օր մը աւաշը, եւ այդ օրը կու գայ շուտ,

Երբ դուն խոժող դաստաւոր՝ ամբաստանեալդ եւ դուն ինքդ,

Պիտի գոչես երեսիդ, դատարանին մէջ հոգեոյդ,

Թշուառական, ի՞նչ ըրիր, ըսէ՝ երկինքդ ի՞նչ ըրիր»:

Նոր Տարուան նախօրեակին այս կարեւոր խորհրդածութիւնը պէտք է ընէ ամէն հայ մարդ եւ որոշում տայ շարունակելու իր բարի գործերը եւ դադրեցնէ իր սխալ արարքները:

Որպէս՝ մեր հայրենիքի բարգաւաճման եւ բարօրութեան նախանձինդիր հայեր, մեր իղձն է տեմնել որ մեր հայրենիքէն ներս եւս՝ նոյն եւ նման ընթացք մը կը գործադրուի:

Հայաստանի մէջ պետական դիրքերու վրայ գտնուող աւագանիներ եւ դեկադարներն եւս երանի թէ կատարեն նման հաշուեքնութիւնն մը իրենց «Հոգիի դատարանին մէջ»: Անոնք եւս վերջ դնեն իրենց կատարած սխալ արարքները:

Ռուն եւ ընեն ինչ որ բա՛րի է, արդա՛ր է եւ յօգուտ՝ մեր համայն ժողովուրդին:

Վերեւի բանաստեղծութեան մէջ լիշուած «Երկինք» բառը փոխաբերաբար կը խորհրդանշէ մեր Հայրենիքը: Հայաստան Աշխարհը՝ հոն ապրող մեր եղբայներէն ու քոյրերը:

«Երկինք» բառը կը նշանակէ նաեւ «Դրախտ»: Հայաստանը մեր «Դրախտ» է, «Հայաստան, երկիր դրախտավայր»: Պետական դիրքերու վրայ գտնուող մեր հայրենի դեկավարները նուիրումով՝ եւ անշահնդրորէն եթէ գործեն, այն ատեն իրաւածք դրախտավայրէ կը դառնաց կեանքը՝ Հայաստանի մէջ ապրող մեր եղբայներուն եւ քոյրերուն:

Նախապայման է անշուշտ, որ ճշմարիտ ժողովրդավարութիւնն մը հաստատուի մեր հայրենիքէն ներս: Հաստատուի Արդարութիւնն Արդարադատութիւնը:

Փարիզի (Ֆրանսա) ամենէն մեծ դատարանի մուտքին վերեւը՝ հետեւեալը գրուած է. «Մեր դատարանը արդարութիւն կը բաշխէ, շնորհ չի բաշխէր»:

Այս նախապայմանը է անշուշտ, որ ճշմարիտ ժողովրդավարութիւնը չի կաշառուիր, ապօրինօրէն չստացուիր նաեւ շնորհաբաշխութեամբ:

Հայրենիքի բարօրութեան համար ամենէն կարեւոր նախապայմաններէն մէկն է այս: Վե՛րջ, կաշառակերութեան, վե՛րջ մաշառաստացման, վե՛րջ շնորհաբաշխութեան: Հաստատումն՝ Արդարութեան եւ Անաշառութեան: Վե՛րջ բոնատիրութեան:

Ամէն հայու իղձն է որ «քաղաքական բանտարկեալ» անուան տակ, կալանքի մէջ պահուած մեր եղբայրները ընդմիշտ ազատ արձակուին:

Ազատութիւն տրուի խօսքի, գիրի՛եւ վերաբացուի կրկին՝ անարդարօրէն փակուած հեռուստատեսութեան ամէն կայան:

Եթէ վերցիշեալները մեր հայրենիքէն ներս տեղի ունենան, այն ատեն աստեղազարդ Հայոց «Երկինք» պիտի պապղայ, եւ ամէն հայ սրտանց պիտի կատարէ աւանդական առ բարեմաղթութիւրը:

Շնորհաւոր նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ:

ՓՈԽԱՆ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆԻ

ՀԱՅԻ ՅԱԿՈԲ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

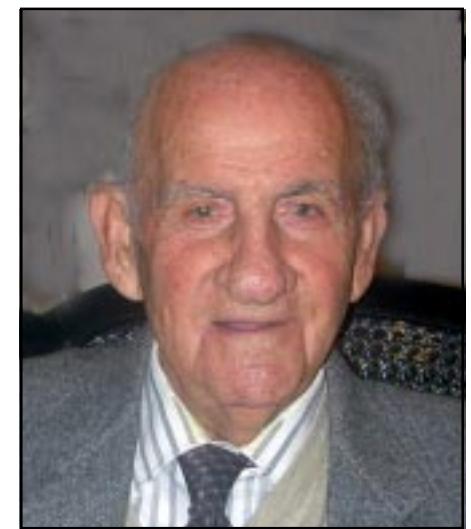
1910-2008 իննըսուն ութ տարի իր ուսերուն շալկած, Սինանեան գերդաստանի կաղնին պիտի տապալէք 2008 թուականի Դեկտեմբեր 24ին: Ֆօրեստ Լոնի Սպիտակ եկեղեցին լեցուցած խուռներամ բազմութիւնը, տարուաց վերնիւր օրը, փութացած էր իր յարգանքը մատուցելու առասպելական անձնաւորութեան մը, որ Հայի Յակոբ Սինանեան անունը կը կրէր:

Եկեղեցական բարձրաստիճան եւ բազմադամ խուռն մը պիտի կատարէ հանգուցեալին թաղման արարողութիւնը, որու ընթացքին, տեղի պիտի ունենացին ընթերցում մը իր երկար եւ բեղմնաւոր կենսապատճեան, ինչպէս նաեւ հայերէն եւ անգլերէն վկայութիւններ իր կեանքին եւ ճոխ վաստակին մասին: Յատկապէս շեշտը պիտի դրուեալ իր աշխատասիրութեան, նուիրումին եւ գոհաբերութեան մասին, եղեռնէն ճողովրած իր ազգակիցներուն օգնութեան հասնելու մարզական, կրթական, բարեսիրական մարզերէն ներս, իր ապրած բոլոր վայրերէն ներս, Ալեքսանտրէթէն Հալէպ, Պէլրութեալ լու Անձելու:

Անձնական գետնի վրայ լիշուեալ իր եւ կողակից Ազատուուիի կողմէ տանձտուած ընտանիքին օրհնութիւնը եւ բերած նպաստը համայնքային մեր կեանքին, բաղկացած ըլլայով արժէքաւոր զաւակներէ, թոռներէ եւ ծոռներէ: Տպաւորիչ էր նաեւ լիշտակումը գաղափարական մարդու իր տիպարին, հետաքրքրութիւնը մը որ մղիչ ուժը կը հանդիսանար իր կեանքին, եւ շարժառիթը իր ազգային, հասարակական գործունէութեան:

Զինք ճանչնալու բախտաւորութիւնը ունեցած եմ շուրջ լիսուն տարիներէ ի վեր, եւ վայելած իր բարեկամութիւնը մը որ մղիչ ուժը կը հանդիսանար իր կեանքին լիշտացքին: Գերեզմանատան մէջ, ներկաներուն յանձնուած տեղեկագրի մէջ, անգլերէն լեզուով գրուած էր. «A celebration of life», որ կը նշանակէր, ոչ թէ կեանքի մը աւարտը, այլ ապրուած կեանքի մը տօնահանդէսը: Արդարեւ, «Հայի» Յակոբին կեանքը, փոխանակ սպալու, ի վերջոյ կորուած մըն էր, իր ընտանիքը եւ բոլոր օրհնութեանները լիշտացքին եւ գայն գնահատելու առիթ մը պիտի նկատենք: Այս առիթով կ'արժէ նաեւ լիշել որ նախախնամութիւնը այնպէս դասաւորած էր որ «Հայի» Յակոբ, եւ իր 74 տարուաց կողակիցը, Ազատուուիին, իրարմէ հազիւ քանի գայն գնահատելու առիթ մը պիտի նկատենք: Այս առիթով կ'արժէ նաեւ լիշել որ նախախնամութիւնը այնպէս դասաւորած էր որ «Հայի» Յակոբ, եւ իր 74 տարուաց կողակիցը, Ազատուուիին, իրարմէ հազիւ քանի գայն գնահատելու առիթ մը պիտի նկատենք:

Իր անունին առջեւ դրուած «Հայի» արտայացութիւնը լիովին արդարացած կոչում մըն էր,

«Հայի» կը կոչուէին անոնք որոնք երուաստիք կ'այցելէին իրենց կեանքերու ընթացքին, այդ սուրբ քաղաքէն օրհնութիւններ ստացած ըլլայով: Իր կենսագրականէն լստակ չեմ զիտեր որ ինք այցելած ըլլայ երուաստիք: Ամէն պարագայի, ինք «Հայի» կոչումը լման արդարացուած էր: Ինծի համար եթէ պահ մը ուղիւ «Հայի» ի կողակիցն երկար կոչում մըն ալ տալ իրեն, զինք պիտի կոչէի «Փետայի», այսինքն անձ մը որ իր ամբողջ կեանքը զոհաբերած է իր ժողովուրդին եւ հետեւած գաղափարի մը, եւ անոր սկզբունքային բովանդակութեան, տեսական եւ զործնական զոյլ իմաստներով: «Փետայի» Յակոբ, իր ամբողջ կեանքին, որդեգրած է հանչական գաղափարախօսութիւնը, եւ լիովին արդարացուած անոր ակնկալութիւնները իր երկար եւ բեղուն կեանքին ընթացքին: Գերեզմանատան մէջ, ներկաներուն յանձնուած տեղեկագրի մէջ, անգլերէն լեզուով գրուած էր. «A celebration of life», որ կը նշանակէր, ոչ թէ կեանքի մը աւարտը, այլ ապրուած կեանքի մը տօնահանդէսը: Արդարեւ, «Հայի» Յակոբին կեանքը, փոխանակ սպալու, ի վերջոյ կորուած մըն էր, իր ընտանիքը եւ բոլոր օրհնութեանները լիշտացքին եւ գայն գնահատելու առիթ մը պիտի նկատենք: Այս առիթով կ'արժէ նաեւ լիշել որ նախախնամութիւնը այնպէս դասաւորած էր որ «Հայի» Յակոբ, եւ իր 74 տարուաց կողակիցը, Ազատուուիին, իրարմէ հազիւ քանի գայն գնահատելու առիթ մը պիտի նկատենք: Այս առիթով կ'արժէ նաեւ լիշել որ նախախնամութիւնը այնպէս դասաւորած էր որ «Հայի» Յակոբ, եւ իր 74 տարուաց կողակիցը, Ազատուուիին, իրարմէ հազիւ քանի գայն գնահատելու առիթ մը պի

massis Weekly

Volume 28, No. 49

Saturday, JANUARY 10, 2009

Turkish President Gul Says Apology Campaign Hurts Armenia Reconciliation Bid

ANKARA -- Turkish intellectuals' campaign of public apology for the mass killings of Armenians in the Ottoman Empire will reflect negatively on Turkey's ongoing diplomatic rapprochement with Armenia, according to President Abdullah Gul.

The Internet campaign was initiated last month by a group of 200 Turkish academics, journalists, writers and artists disagreeing with the official Turkish version of what many historians consider the first genocide of the 20th century. Their petition, entitled "I apologize," was posted on a special website (www.ozurdiliyoruz.com) on December 15. More than 26,000 Turks have signed it since then.

Although the petition stops short of describing the 1915 massacres as genocide, it has drawn the ire of nationalists who regard it as an act of national betrayal. Turkey's Prime Minister Recep Tayyip Erdogan and powerful military have also criticized it.

Gul initially distanced himself from the criticism, saying that the unprecedented apology testifies to freedom of speech in his country. But in a

January 2 interview with Turkey's ATV television, he warned that the campaign will damage efforts to normalize Turkish-Armenian ties.

"When we examine the latest debates in terms of their results, I do not think they make a positive contribution," Gul was reported to say. "Ideas that we like or not, support, or even fight against, can be discussed if they do not target violence. However, the polarization sometimes can reach serious dimensions due to the sensibility of the subjects," he added.

An end to the decades-long campaign for international recognition of the Armenian genocide has been one of Turkey's preconditions for establishing diplomatic relations and opening its border with Armenia. Ankara also makes that contingent on a resolution of the Nagorno-Karabakh conflict acceptable to Azerbaijan.

"Sometimes you work silently, sometimes you carry out works before the public eye. But I can say that works are under way regarding this matter," Gul told ATV, according to the Anatolia news agency.

Aliyev Again Threatens New War For Karabakh

BAKU -- Azerbaijan's President Ilham Aliyev has renewed his public threats to win back Nagorno-Karabakh by force, telling his compatriots to be ready to restart an all-out war with the Armenians "at any moment."

"Nagorno-Karabakh is an ancient Azerbaijani land, and we will make every effort to restore Azerbaijan's territorial integrity," Aliyev said in a New Year's televised speech reported by Azerbaijani media. "We can use political, diplomatic and, if necessary, military means. We do have such a right. International law allows that."

Aliyev added that the Karabakh war, which was halted by a Russian-

mediated truce in May 1994, is not over. "Only the first stage of the war ended, and we must be prepared to free our lands of occupiers by any means and at any moment," he said. "The military parade held [in Baku] in 2008 demonstrated our military might to everyone."

Aliyev has regularly threatened the Armenians with another war ever since he succeeded his late father Heydar as president of Azerbaijan in 2003. He avoided making such threats in the months that followed the August war between Russia and Georgia.

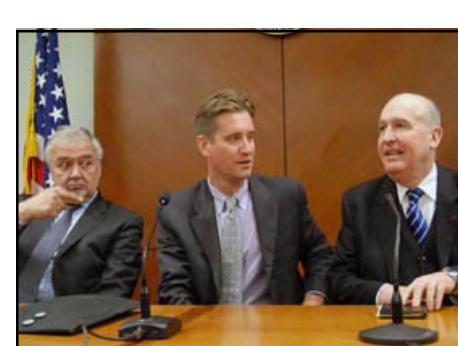
Aliyev again stated that Azerbaijan will never accept the loss of Karabakh.

Karabakh Mediators Set to Resume Shuttle Diplomacy

International mediators will again visit Armenia and Azerbaijan later this month to try to nudge their leaders closer to a long-awaited agreement on Nagorno-Karabakh, Azerbaijani media reported on Wednesday.

Citing the U.S. Embassy in Baku, the Day.az online journal said the U.S., Russian and French diplomats co-chairing the OSCE Minsk Group are due to tour the conflict zone "in the middle of January."

The Armenian Foreign Ministry could not be immediately reached for comment. A ministry spokesman said late last month that no dates have been set yet for the next round of the mediators' shuttle diplomacy.

OSCE Minsk Group co-chairs

The Minsk Group's U.S. co-chair, Matthew Bryza, told the Mediamax news agency on December 25 that he and his French and Russian

Continued on page 4

Opposition Blames Government for Police Deaths in Yerevan Unrest

YEREVAN -- Armenia's main opposition alliance insisted on Thursday that its supporters used no firearms in the March 1 clashes with security forces that left two police servicemen dead.

Suren Abrahamian, a leading member of the Armenian National Congress (HAK), said the Armenian police themselves are responsible for the death of at least one of those servicemen, Captain Hamlet Tadevosian.

Tadevosian commanded a detachment of Armenian interior troops that clashed with thousands of opposition protesters who barricaded themselves in downtown Yerevan after security forces broke-up their non-stop demonstrations in the city's Liberty Square. According to state prosecutors, he was killed by a hand grenade thrown at him by one of the protesters.

Abrahamian, himself a retired police general who served as interior minister in 1999, brushed aside the official theory, saying that a combat grenade would have killed more security personnel and left traces on the ground. He argued that forensic experts claimed to have found only three pieces of shrapnel in the dead officer's body.

According to Abrahamian, Tadevosian was most probably killed by an explosion of a tear gas or stun grenade used by security forces on that day. "His death was the result of

Suren Abrahamian during his press conference

an unprofessional, wrong use of special means by the authorities," he told journalists. "There is no way the protesters could have used combat hand grenades," he said.

According to the official version of events, tear gas grenades fired from a virtually point-blank range killed three of the eight civilians who lost their lives on March 1. Prosecutor-General reiterated it at a December 25 meeting with U.S. Ambassador to Armenia Marie Yovanovitch. Hovsepian claimed that only four policeman fired tear gas during the clashes and that law-enforcement authorities has still not determined which of them caused the three civilian deaths.

None of more than 100 opposition members and supporters arrested following the unrest was charged with murdering Tadevosian and the other police casualty, Tigran Abgarian. The 19-year-old interior troop conscript was shot and fatally wounded in the neck.

Armenian Trade Deficit Hits New High

YEREVAN -- Armenia's massive trade deficit reached a new record high in 2008 amid soaring imports and sliding exports that reflected the growing impact of the global financial crisis on its economy.

According to the National Statistical Service (NSS), the deficit jumped by 29 percent and all but passed the \$3 billion mark in the first eleven months of the year. The full-year figure for 2007 reported by the NSS was \$2.12 billion.

The trade imbalance has worsened steadily in recent years not least because of sluggish exports that have sharply contrasted with the country's robust economic growth. The official statistics show Armenian exports falling by 4.5 percent year-on-year to just over \$1 billion in January-November 2008.

Local mining and diamond-processing industries were primarily responsible for the drop. The metallurgy sector has been hit hard by a sharp fall in international prices of non-ferrous metals, Armenia's number one export item, resulting from the global economic recession. Hundreds of employees of Armenian mining companies have been laid

off or sent on indefinite leave since last October.

By contrast, Armenia's net imports jumped by 40 percent to almost \$4 billion in January-November 2008. In particular, the NSS registered a 54 percent surge in imports of capital goods, cars and other transport equipment that accounted for just over a quarter of the total.

Natural gas and other minerals remained the country's single largest import item in this period. Import expenditure on them rose by 33 percent to \$607.8 million. Armenia also imported \$302 million worth of prepared food-stuffs in January-November 2008.

Armenia has long been able to run large trade and current account deficits thanks to multimillion-dollar cash remittances from hundreds of thousands of its citizens working abroad. The remittances have also contributed to the country's overall strong macroeconomic performance since the mid-1990s.

The Armenian government and independent economists say the global crisis will likely reduce the vital cash inflows in 2009.

Armenian Patriarch of Istanbul to Stay Despite His Illness

ISTANBUL - The Armenian Patriarchy is not an office that can function without an acting patriarch, said the editor-in-chief of Armenian daily Jamanak Ara Kocunyan, criticizing the decision of the Spiritual Council not to replace Patriarch Mesrob II who is said to be suffering from frontal lobe dementia.

As concern grows over the patriarchy without a patriarch, senior members of the community say any comments about the health of the patriarch attracts serious criticism from the conservative community and the patriarchy.

Speaking to Hurriyet Daily News & Economic Review, Kocunyan, whose newspaper first broke the story about the deteriorating health of the patriarch, said: "It is a very sensitive subject. It can be perceived as disrespectful to the office of the patriarch".

Kocunyan said the Spiritual Assembly met mid last year due to increasing concern over the patriarch and asked for the community to wait until the new year for a decision.

In a statement released by the Spiritual Synod last week, it was reported that members recognized Patriarch Mesrob II as the spiritual leader of the Armenian community in Turkey and that the patriarch was capable of

Armenian Patriarch of Istanbul Mesrob Moutafian

handling all his responsibilities. "Members of the Spiritual Council do not believe it is necessary to cloud the community's agenda with an issue such as the election of the patriarch and advise members of the community to wait in faith and patience," it said.

Kocunyan said the Spiritual Council did not have the right to issue such a declaration and that the Armenian Church traditionally did not have such an executive mechanism. "The Spiritual Council does not elect the patriarch. It is trying to force a fait accompli on the community."

Kocunyan said, "I would not like to judge the policies of an ill patriarch, but he did not display the democratic sensitivities of his predecessor," stating that both his newspaper and the Agos weekly faced embargoes and other prohibitions from the patriarchate in the past.

Christian Religious Leaders Call for Peace in Gaza Strip

JERUSALEM - Jerusalem Patriarch Theofilos III and the religious leaders of the Christian Churches of the Holy Land called for an immediate ceasefire in the Gaza Strip, in a joint announcement issued on Sunday.

Appealing to the leaders of Israel and Palestine, they called on them to stop every act of war immediately, while appealing to the international community in parallel to take action immediately to put an end to the conflict that has caused hundreds of vic-

tims, including many children.

The leaders of Christianity, Patriarchs and Archbishops (Greek Orthodox Jerusalem Patriarch Theofilos III, Latin Patriarch Fouad Twal and Armenian Patriarch Torkom III) expressed their "profound sorrow and abhorrence over the new round of violence, the destruction and the bloodshed that are taking place in the Gaza Strip during a period that coincides in time with the celebration of the Birth of the King of love and peace."

Eternal Damnation of the Spotless Mind

By Bernard-Henri Levy

I write this in remembrance of the renowned Turkish-Armenian journalist Hrant Dink, murdered two years ago, on Jan. 19, 2007, for his comments on the slaughter of up to 1.5 million Armenians by Ottoman forces during WWI ... in horror that the police officers guarding the 17-year-old murder suspect, Ogun Samast, saw fit to take a video in which he proudly held the Turkish flag as they recorded their brief association with him for posterity ... in solidarity with the brave group of 200 Turkish writers and intellectuals who recently signed an online petition apologizing for the massacre, risking their freedom to keep pressure on the Turkish government.

Outrages like Dink's murder will continue. They will continue as long as Turkey, fearing the loss of prestige and alarmed by the possibility that it will be obliged to pay reparations to survivors and their descendants, continues to deny that the Armenian genocide took place. This struggle will continue as long as there are no laws in place penalizing genocide denial—and these laws are needed not only in Turkey, but around the world.

Critics may say, "It is not for the law to write history." That is absurd. History has been written a hundred times over. The facts have been established, and new laws will protect them from being altered.

In 1929, the British statesman and author Winston Churchill wrote that the Armenians were victims of genocide, an organized enterprise of systematic annihilation. The Turks themselves have admitted it. In 1918, in the aftermath of WWI, Mustafa Kemal — soon to be granted the honorific "Ataturk" — recognized the massacres perpetrated by the Young Turk government.

The laws already in place in many countries regarding Holocaust denial do not touch historians — for them the question of whether the slaughter of the Jews was or was not genocide is no longer at issue. What is at stake is preventing the erasure of such crimes from our society's memory.

Take France's Gayssot law, which criminalized the denial of crimes against humanity, and which as yet has been applied only to denial of the Jewish Holocaust. This is a law that reins in the fringe and extremist politicians who engage in lightly cloaked anti-Semitism and who may be tempted to advocate Holocaust denial. This is a law that prevents masquerades like that of historian David Irving's trial in London in 2000.

Irving brought a libel case against Deborah Lipstadt, author of "Denying the Holocaust," who had labeled him a spokesman for Holocaust deniers. Though the judge ruled in notably strong language that Irving was indeed a Holocaust denier, in the absence of laws penalizing this offense, Irving walked free. Meanwhile, the tabloid journalists and talking heads muddied the issues and ultimately drew more attention to Irving's work, which may well have been his intention all along.

Critics will say, "Where will the law stop?" since technically we could also extend this law to include the denial of the crimes that took place during the colonial era, the publication of the Danish cartoons of the Prophet Muhammad, even the sin of blasphemy. Must we forbid the expression of opinions that do not mirror our own? This is a trap, for two reasons.

First, the law would be focused specifically on genocide, a large-scale criminal enterprise in which, as Hannah Arendt said, someone gets to decide who has the right and who does not to inhabit this earth. Second, the deniers don't just have conflicting or nonconformist opinions. They categorically deny that this horrific crime took place at all.

The logic and pattern of the crime of genocide was clarified and refined over the 20th century, with the massacre of Armenians as a seminal event. Hitler was impressed, nay, inspired by the scope of the Armenian genocide. In August 1939, days before he invaded Poland, he said to his generals, "Who still talks nowadays about the extermination of the Armenians?"

It was a genocidal test firing. It was the basis for the Allies' use of the phrase "crimes against humanity" in their May 24, 1915 statement regarding the massacre of Armenians "with the connivance and help of the Ottoman authorities." It was a reference for the Polish jurist Raphael Lemkin — who coined the term "genocide" and is responsible for developing our understanding of this crime — when he was incorporating the definition of "genocide" into the 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.

I have spent some time perusing the Armenian genocide deniers' literature, which is remarkably similar to the literature on the destruction of the Jews. The same arguments minimizing the number of deaths ("sure, there were some, but not as many as they say") and the same reversing of roles — just as Holocaust deniers render the Jews responsible for the war and their own martyrdom, their Turkish counterparts claim the Armenians betrayed the Ottomans by allying with the Russians, thus sealing their own fate.

Some may ask, "Can't the truth defend itself?" No, I am afraid not. Consider that in 1942, Heinrich Himmler, the head of the SS, ordered the formation of Sonderkommando 1005, whose mission it was to dig up the dead, to burn their bodies and dispose of the ashes. In one of his memoirs of the camps, Primo Levi recalled that the SS militiamen enjoyed admonishing their prisoners that when the war was over, there would not be a single Jew left to testify and if by chance one did survive, they would do whatever was necessary to make sure his testimony would not be believed. A similar logic drives those who proclaim to Armenians, "No, your brothers and sisters are not dead. Your parents, grandparents and great-great-grandparents are not dead, as you're so foolishly claiming." Such state-

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com

"Helping the Armenian Community Build Wealth"

Opinion**A Turkish 'I Apologize' Campaign to Armenians**

**The fate of Armenians in 1915 Remains Taboo in Turkey,
But Some Intellectuals are Taking Action**

By Esra Özyürek

Two hundred Turkish intellectuals last month launched an Internet signature campaign for an apology to Armenians for the 1915 massacres. "My conscience does not accept the insensitivity showed to and the denial of the Great Catastrophe that the Armenians were subjected to in 1915," the brief statement reads. "I reject this injustice and for my share, I empathize with the feelings and pain of my Armenian brothers and sisters. I apologize to them."

Within a month, more than 26,000 people signed on, a significant number in a country where the fate of the Armenians at the end of the Ottoman Empire has been largely unmentionable for decades. To those long frustrated by Turkey's intractability on the issue, this campaign may appear an inadequate gesture. But it has immense value, educating many Turks about the violence done to Armenians for the first time and enabling those who are ready to come to terms with it.

The official Turkish position on 1915 has shifted over time. It was a fight between local Turkish and Armenian bands. Or it was a forced resettlement — a march on which hundreds of thousands of Armenians were sent to Syria, but most never arrived. Historians and politicians also have argued that it was actually Armenians who massacred Turks and that talk of an Armenian genocide was an international conspiracy. In contemporary Turkey, novelists, journalists, historians or other intellectuals who call the events a genocide or even mass murder can face trial under the infamous Article 301 of the Turkish Penal Code, which outlaws insulting Turkey, its government or its people.

Organizers of the "I apologize" campaign notably shied away from the word genocide, opting instead for "the Great Catastrophe," a phrase initially used by Armenians. Still, Turkish nationalists were quick to condemn the project and launch multiple, counter we-want-an-apology campaigns.

Turkey's prime minister, Recep Tayyip Erdogan, quickly dismissed the apology movement. "These Turkish intellectuals must have committed the genocide," he said mockingly, "since they are the ones who are apologizing." Opposition parties in the parliament, other than the Kurdish-inclined Democratic Turkey Party, have all condemned the campaign as well. The Nationalist Action Party, for example, issued a statement that said, in part, "There is no single page in the honorable history of the Turkish nation for which we should be embarrassed, and no crime for which we should apologize. No one has the right to smear our ancestors by deviating from history, declaring them guilty, and ask them to apologize."

Granted, 26,000 signatories to the campaign means Turks interested in apologizing remain few and far between in a nation of 70 million. Still, this is a very significant development in Turkey. In the last 10 years, several Turkish scholars began studying the Armenian massacres outside the official Turkish framework, and some of them, such as Taner Akcam, have openly acknowledged those events were a genocide. Turkish and Armenian scholars organized joint workshops to discuss what happened to Armenians at the end of the Ottoman Empire. When Hrant Dink, a prominent journalist of Armenian background, was assassinated by a nationalist thug in Istanbul two years ago, 200,000 Turks marched in the streets carrying banners that said, "We are all Armenian."

Critics will certainly reply that these modest activities do not compensate for the original crime nor the suffering caused by its denial for almost a century. They will complain that the current signature campaign does not use the word genocide. Yet the significance of this campaign cannot be understated.

I grew up in Turkey in a politically engaged, educated and reasonably liberal family in the 1970s and the 1980s, and I had only a vague idea about the animosity between Turks and Armenians. It wasn't until I enrolled in graduate school at the University of Michigan, one of the most important centers of Ottoman and Armenian studies in the United States, that I learned about the unacceptably sad end of the Armenian subjects of the Ottoman Empire.

Turks growing up today surely are better informed about the history of the land they inhabit. Even those who accept the nationalist line have to be aware of the sudden end of the centuries-long Armenian presence in Anatolia. Regardless of the terms they employ or the specific amount of responsibility they willingly shoulder, this next generation of Turks is already in a much better position to face the darkest aspect of their national history and develop a more responsible relationship to it.

It may appear a small gesture now, but the initiators of the "I apologize" campaign have introduced a ray of hope for reconciliation between Armenians and Turks before the 100th anniversary of the catastrophe comes around.

Los Angeles Times
January 5, 2009

Esra Özyürek is an associate professor of anthropology at UC San Diego and the author of "Nostalgia for the Modern: State Secularism and Everyday Politics in Turkey" and "Politics of Public Memory in Turkey."

Turkey Inches Toward Genocide Recognition

By Abdulmesih BarAbrahem

MIDYAT, TURKEY -- The head of the pro-Kurdish DTP (Demokratik Toplum Partisi — Democratic Society Party) in Turkey, Ahmet Turk, toured the south-east region early this week and visited the Assyrian Cultural Association in Midyat. He was accompanied by other DTP members of the Turkish parliament from Mardin, Diyarbakir and Sanliurfa, Emine Ayna, Aysel Tigluk, and Ibrahim Binici. At the Assyrian Club he met with the vice-chairman Yuhanna Aktas and other Assyrians.

According to various Turkish news sources, Turk apologized to the Assyrians in context of the events of 1915: "Sensing the pain of the events in our hearts, we feel that we need to apologize. In Turkey, apology is becoming quite a fashion recently. However, ours is something very different," he said.

Recently, a group of 200 Turkish intellectuals launched an Internet campaign to apologize for Ottoman war crimes committed at the hand of Turks against Assyrians, Armenians and Greeks during World War I. The language used does not refer to the term genocide, as favored by the victims, though it is certainly helping to erode the biggest taboo in Turkey, as the campaign initiator Baskin Oran puts it. The language speaks of "the great catastrophe" but Assyrians as victims — 750,000 (75%) were killed in the genocide — are not mentioned. Meanwhile at least 25,000 Turks have signed the petition, prompting calls of treason by Turkish nationalists and media. The Turkish Prime Minister Mr. Erdogan himself has called the petition a "mistake".

Mr. Turk continued his statements at the Assyrian association in Midyat with the following remarks: "We are ready to apologize for wrong doing. This is not to reduce the importance of the events. The events should not be brought up to the agenda by a simple apology. We are the people of this region and soil. Our struggle is aimed to allow people to live in brotherhood."

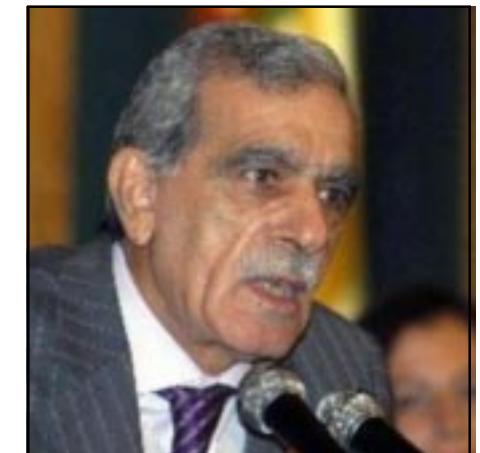
Closing his remarks, Mr. Turk said: "Without forgetting that Kurds have been used in the past to act against others, it is important that we study the history and derive lessons. Probably we, as Kurds, have our stake in the killing of this (cultural) richness. Today, when we see Armenian and Assyrian brothers, and look at them, we feel shame."

Subsequently, the DTP delegation led by Turk visited the Assyrian monastery of St. Gabriel and met with Bishop Samuel Aktas. The monastery has recently come under attack by neighboring Kurdish village leaders, who are close to Erdogan's ruling party (AKP), aiming at grabbing monastery's land via fabricated lawsuits.

Clouded and Undifferentiated View

Mr. Turk's apology is definitely welcomed as a gesture of friendship by Assyrians. In fact, it is not the first time that a Kurdish leader has apologized for Kurdish crimes committed against Assyrians during World War I. Putting Mr. Turk's statement in context of the Apology Campaign of by Turkish intellectuals, it is a courageous step by a party leader of the Turkish parliament.

In his statements, Ahmet Turk

DTP leader Ahmet Türk

does not use the term genocide, and, like many Kurdish nationalists, compares the "suffering" of the Kurds in Turkey to the suffering of the Armenians and Assyrians in the past and especially to that of World War I, saying, that "Kurds today live the same pain." This confirms still an undifferentiated historical view with regards to the great losses that Assyrians had during World War I; apparently his suggested studies of history and the lessons to be learned from that need to go further.

In an interview with BBC and CNN in November of 2008, Mr. Turk used the word genocide for what is happening to the Kurds in Turkey, later on emphasizing that he did not use the word to support any Armenian claims. Triggered by protests of Collective VAN, a French-based Armenian initiative (Vigilance against the Holocaust Denial), a press controversy began in Turkey following the use of the term that is still taboo in Turkey.

According to Collective VAN, Ahmet Turk is best positioned to know what a genocide is, since he is the grandson of one of the heads of Hamidiye regiments (Hüseyin Kanco of Mardin), established by the Ottoman Sultan Abdul-Hamid II in 1894; they were responsible for perpetrating massacres against Armenians and Assyrians in the eastern provinces. These para-military regiments consisted of Kurdish chiefs who actively participated in the massacres against Christians in 1894/96 and again later in 1915 during the genocide unleashed by the Young Turkish government against the Christian population.

Despite being very well informed about the reality of the genocide, Collective VAN accuses Turk of manipulating the issue. In 2007 Ahmet Turk complained to Turkish television because DTP was not invited to the commemorations of Victory Day on 30/08/2007. He vehemently criticized the decision, stressing that the Turks had obtained the victory thanks to the Kurds — because it is "understood that the Kurds had helped clean the Armenian people," according to Collective VAN — and the Kurds were excluded from the festivities.

Assyrian International News Agency

Abdulmesih BarAbrahem was born in Midyat and emigrated to Germany in the mid-1960s, where he completed his education and received his M.Sc. from the University of Erlangen/Nürnberg in the field of Computer Science. Early 1970s, he organized the first Assyrian conference in West Germany. He is currently President of the Trusty-Fund of the Yoken Bar Yoken Foundation.

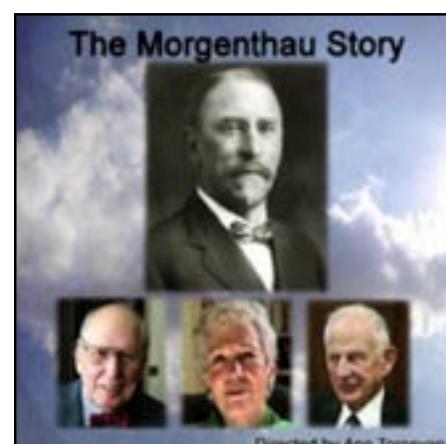
"The Morgenthau Story" by Apo Torosyan to be Shown at the Western Diocese

BURBANK, CA -- The Ararat-Eskijian Museum, and The Organization of Istanbul Armenians will host a screening of The Morgenthau Story, a new documentary by Massachusetts-based filmmaker and artist Apo Torosyan on Sunday January 25, 2009, at 4:30 p.m., under the auspices of the Western Diocese Armenian Church of North America Archbishop Hovnan Derderian, Primate.

The Morgenthau Story tells the story of Ambassador Henry Morgenthau's commitment to helping humanity. From 1913 to 1916, he served as U.S. Ambassador in Constantinople, and with the beginning of the Armenian Genocide in the spring of 1915 he appealed without success to the Ottoman leaders to stop the killings. In 1923, during the aftermath of the genocide and expulsion of Armenians, Greeks, and Assyrians, he helped save thousands of lives by successfully leading the Refugee Relief Committee in Greece.

Filmmaker Apo Torosyan interweaves the story of Henry Morgenthau with interviews with three of his descendants: grandsons Henry Morgenthau III and Robert M. Morgenthau, and great-granddaughter Dr. Pamela Steiner.

Apo Torosyan was born in Istanbul, Turkey, to Armenian and Greek parents. He holds Bachelor's and Master's degrees from Istanbul's Academy of Fine Arts. His previous films include Bread Series, Water, The Gates, Witnesses, Discovering My Father's Village: Edincik, and Voices. He is an active member of the Boston Printmakers and the International Association of Genocide Scholars.

Torosyan has had many solo and group art shows all over the U.S. and Europe, and his work has appeared in private and corporate collections in Turkey, Greece, Spain, France, Armenia, Canada, and the U.S. One of his works, "My Father's Letter," 1991, was selected by the Museum of Modern Art at Tonneins, Bordeaux, France, for its permanent collection. His "Bread series" is also in the permanent collection of the Armenian Library and Museum of America in Watertown, MA, and the Flaten Art Museum in Northfield, MN.

Many new titles and all of Apo Torosyan's DVDs will be available for purchase.

For more information contact the Ararat-Eskijian Museum at (818) 838-4862 or Dr. Ohannes

(Kulak) 818 800-1976 or e-mail mgoschin@mindspring.com

Admission free, reception following program

Address: 3525 Glenoaks Blvd, Burbank Ca 91504.

Armenian Students Association Scholarship Programs

WARWICK, RI -- The Armenian Students Association of America, Inc. (ASA) cordially invites students to apply for its available scholarships for the upcoming 2009-2010 academic year. Established in 1910, the ASA is the oldest major Armenian organization founded in the United States and to this day is still highly regarded for the financial assistance it gives to deserving Armenian students in the form of scholarships. In order to qualify for an ASA Scholarship, potential applicants need to meet the following three requirements: (1) must be of Armenian descent, (2) must be enrolled as a full-time student and have completed one full year of academics at a four-year accredited U.S. college by June 2009 OR must be enrolled in a two-year college and are transferring to a four-year college or university as a full time student in the fall 2009, and (3) must be a U.S. citizen OR must possess the appropriate Visa status in order to study in the U.S. Students who meet these criteria are encouraged to download an online application, by going to the following Web link: www.asainc.org/national/scholarships.shtml. Completed applications must be received at the ASA national office no later than March 15, 2009. For additional questions, please contact the ASA via email at headasa@aol.com.

"Visit Armenia, It Is Beautiful" Announces Essay Contest

The "Visit Armenia, It Is Beautiful" project has organized an Essay Contest open To (9th to 12th grades) high school level students.

Participants should write an essay in Armenian or English about "Why they wish to visit Armenia"

The deadline to register is February 15, 2009

The deadline to submit the essays is March 31, 2009

Winners to be announced April 30, 2009

For details, application forms and questions, please visit

<http://www.visitarmenia.org/html/promotional.html>

We anticipate an overwhelming response and a very large number of participants, so please do not delay your registration.

Seminar on AMAA's Past and Present

PARAMUS, NJ -- "It is a fashion nowadays for institutions to evaluate themselves by asking how well they are serving their customers." With these words, Mr. Peter Kougasian introduced the topic of the Seminar, which was held on Friday, October 17, at the Headquarters of the Armenian Missionary Association of America (AMAA) in Paramus, New Jersey in conjunction with the 89th Annual Meeting of the Association. AMAA members, delegates, church representatives, pastors and guests (over 60 in number) were present to listen to AMAA Vice President Peter Kougasian. Mr. Kougasian is a prominent lawyer and serves the city of New York as its Assistant District Attorney. He is also a talented public speaker

"In reviewing the work of the AMAA, we might begin by acknowledging that our customers are the people that we serve – the infants who receive formula through the Milk Fund, the children and their families who are sponsored, the students who receive financial aid, the children who attend AMAA camps and the faithful whose churches AMAA supports" added Mr. Kougasian. He also gave an overview of the origins and history of the AMAA with emphasis on its role in helping build the Armenian Evangelical movement in North America and the world. "AMAA is you, it is your organization" he emphasized and explained.

He later called AMAA Field Director, Mr. Dikran Youmshakian, to speak

about AMAA's role in supporting churches and preparing people for ministry. Rev. Ron Tovmassian, past moderator of AEUNA spoke about the traditional role of AMAA in North America as the missionary arm of the Armenian Evangelical Churches. AMAA President, Dr. Hrair Aharonian, gave an overview of the educational endeavors through the Haigazian University in Beirut, the Near East School of Theology, Evangelical Theological Academy in Yerevan, Avedisian School in Armenia and many other schools in the Middle East. Two past AMAA scholarship recipients, Dr. Ara Apelian and Haig Kherlopian, gave their testimonies emphasizing the important financial aid that AMAA provides to college students. AMAA's Operations Director, Mr. Al DePaola, had a Power Point presentation of numbers and charts describing AMAA budget allocations.

In his concluding remarks, Mr. Kougasian quoted the late Rev. Movses B. Janbazian (AMAA past Executive Director) and said, "as members of a worldwide mission organization, we are no longer an isolated faithful, worshiping hermetically in one corner of one church. We become part of Christ's Great Commission. We feel the burdens of others, and they in turn share our burdens. We share in each other's joys. We encourage each other, inspire each other, and pray for each other every day. At its foundation, a mission organization is nothing less than the way in which we as Christians relate to the world."

Eternal Damnation of the Spotless Mind

Continued from page 2

ments betray the absolute, insane hatred they harbor, against which factual evidence and debate are useless and the truth is impotent.

Laws prohibiting Holocaust denial are expressions of the fact that genocide, a perfect crime, leaves no traces. In fact, the obliteration of those traces is genocide's final phase. Holo-

caust deniers are not merely expressing an opinion; they are perpetrating a crime.

The New Republic

Bernard-Henri Levy's new book, Left in Dark Times: A Stand Against The New Barbarism, was published in September by Random House. This article was translated from the French by Sara Sugihara.

Karabakh Mediators Set to Resume Shuttle Diplomacy

Continued from page 1

opposite numbers will visit the region in early 2009 in an effort to build on "considerable progress" made by the conflicting parties. Bryza said they will specifically discuss preparations for the next meeting of the Armenian and

Azerbaijani presidents.

The mediators hope Serzh Sarksian and Ilham Aliyev will iron out their remaining differences on the basic principles of a Karabakh settlement put forward by the Minsk Group troika. Aliyev and Sarksian pledged to intensify the peace process after their last

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 13, 2009 ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԹՈՂԱԾ ԱՒԱՆԴԸ ԻՐ ԱՆՈՒՆԵՐՈՒՆ ԸՆԴՄԵԶԵՆ

Քրիստոսի թողած խորունկ եւ մնայուն ազդեցութիւնը իր առաքեալներուն ու հետեւորդներուն վրայ կազմեցին սկզբնական աւանդը զոր ան թողուց աշխարհին, «զիսաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ» յայտարարելով։ Նման աւանդ մը միայն իր եկեղեցին միջոցաւ կրնար գոյատեւել ինչպէս մարդկութիւնը յետապային գիտցաւ Յիսուսի տրուած տարբեր անունները օժանդակեցին որ աւելի պայծառ դառնար քրիստոնէութեան էութիւնը։ Անունները պատահական չէին երբեք, ինչպէս աւետարանիչներ յատակորչն կը մէջբերեն։ Յիսուսի տրուած անունները ձեւով մը «լրացուցին» իր առաքելութիւնը եւ իր Անձին վարդապետութեան կամ ընդհանրապէս աստուածաբանութեան մեծապէս նպաստեցին։ Եօթը անունները տրուեցան Քրիստոսի, սկսեալ էմձանուէլ անունն որ նախ քան իր Ծնունդը արդէն նախատեսուած էր

Սուրբ Հոգիի Գալուստը անպայման կ'ակնկարուէր, ըստ Յարուցեալ Քրիստոսի խոստումին։

Այս բոլորի առնչութեամբ Քրիստոսի տրուած տարբեր անունները օժանդակեցին որ աւելի պայծառ դառնար քրիստոնէութեան էութիւնը։ Անունները պատահական չէին երբեք, ինչպէս աւետարանիչներ յատակորչն կը մէջբերեն։ Յիսուսի տրուած անունները ձեւով մը «լրացուցին» իր առաքելութիւնը եւ իր Անձին վարդապետութեան կամ ընդհանրապէս աստուածաբանութեան մեծապէս նպաստեցին։ Եօթը անունները տրուեցան Քրիստոսի, սկսեալ էմձանուէլ անունն որ նախ քան իր Ծնունդը արդէն նախատեսուած էր

Դեց իր թուղթերը՝ անձամբ այցելելով նորահաստատ համայնքներուն՝ միշտ ի մտի ունենալով Քրիստոսի յատուկ անուններն ու անոնց հետին գոնուող հեղինակութիւնը։

Քրիստոսի թողած աւանդը անմիջական արգամիքը եղաւ իր Յարութեան եւ Յարուցեալ Քրիստոսի քառամօրեայ երեւումներով, որոնց միջոցաւ հաստատ-ւեցաւ Քրիստոսի առաքելութեան շարունակականութիւնը իր հետեւորդներու հաւատքին եւ գործին միջոցաւ, երբ տոէպ իրեն տրուած անունները անընդմէջ արտասանուեցան։ Եզրայանդիչ ապացոյցը եղաւ Քրիստոսի Գալիլիոյ լերան համդիպումը իր տամանըմէկ աշակերտներուն հետ «ուր ժամադրուած էին»։ Հոն էր որ Քրիստոս իր աւանդը վերջնականորէն յանձնեց անոնց, իշխանութիւնն ապարով որ քարոզեն ու մկրտեն բոլոր ազգերը։ Այդ «հանդիպումէն» ետք ամէն ինչ կատարուած էր արդէն ու

Եսակի մարգարէին կողմէ։ Ստորեւ մի առ մի պիտի քննարկենք այդ անունները, որոնց մէջ մէկը միայն կը մնայ առանձինն՝ Որդի Մարտոյ որ տրուեցաւ Յիսուսի իր հակ կողմէ ինքզինքին տրուած։

Առաջին անունները ուրեմն երկինքէն վկայուած անուններ էին, նոյնիսկ Յիսուս Մանուկի ծնունդէն առաջ՝ Հրեշտակապետին կողմէ, խոսուած Մարդիամին եւ Յովկիփին առանձինն։ Նորածինը էմձանուէլ պիտի կոչուէր, որ կը նշանակէր «Աստուած մեզ հետ» (Եսակի 7: 14), զոր Մատթէոս աւետարանիչ առաջին պատէհութեամբ մէջբերած է Հին Ուխտէն (Մատթ. 2: 23)։ Ապա՝ Յիսուս անունը տրուած է նորածին Մանկան որ պիտի նշանակէր «ան որ պիտի փրկէր մարդիկը իրենց մեղքերէն»։

Յիսուսի ծննդեան դրուագներէն կը կարդանք որ յաւելեալ անուններ եւս տրուեցան մանուկին՝

Փրկիչ, Որդի Բարձրելոյ, Օծեալ, եւ Տէր (Ղուկաս 1: 35, 2: 11)։ Այս ձեւով վեց անուններ տրուեցան իրեն, իսկ եօթներորդ անունը, ինչպէս ըստուցաւ, Որդի Մարտոյ, ինքն իրեն համար սուսաւ Յիսուսի տարկանշական է որ Տէր անունը Պողոս Առաքեալի կողմէ տիեզերական նշանակութիւն ատացաւ որպէս «անուն մը բոլոր անուններէն վեր» (Փիլ. 2: 11)։

Ուսանելի պիտի ըլլար որ հակիմ կերպով անդրադառնայինք վերոյիշնալ անուններուն առանձինն տեմնելու համար անոնց ետին գոնուող քրիստոսաբանական եւ աստուածաբանական տուեալները որոնք առ հասարակ կ'անստեսուին ուսանողներու կողմէ։ Բոլոր անունները անշուշտ կը պատկանին ՆՈՅՆ եւ ՄիԱկ Տիրոջ՝ Յիսուսի Քրիստոսի Անձին, որ աշխարհ եկաւ, ապրեցաւ, քարոզեց ու բժշկեց որպէս միակ պատասխանատու Անձը իր բոլոր եօթը անուններուն ետին համապատասխանաբար։

Հսուեցաւ արդէն որ բոլոր անունները, բացի մէկէն, «ի վերուատ» տրուեցան Յիսուսի, եւ ոչ մէկ ուրիշ անձ երկրի վրայ անոր տուաւ յաւելեալ որեւէ անուն։ Հակիրծ կերպով բացատրենք անոնց իմաստը Յիսուսի առաքելութեան պարունակին մէջ։

ԿՄՄԱՆՈՒԷԼ. Եբրայերէն անուն մըն է որ կը նշանակէ «Աստուած մեզ հետ», նկատի առած բարին «Էլ» կերջաւորութիւնը որ «իրհիմ» բառն է (Աստուած)։ Եսակի մարգարէն երբ կ'ոգեկոչէր այս անունը, կը պատզամէր թէ Աստուած իր ժողովուրդին աւելի պիտի մօտենար իր Ընտրեալին եւ Օծեալին միջոցաւ՝ յասուկ նպատակով մը, այխնքն, «ակնկալելի» գալուստովը Մեսիացին, որոն «կը սպասէին»։ Անունին աստուածաբանական իմաստը «Աստուածութանալն» էր, քանի որ Աստուած մեզ հետ պիտի ըլլար։ Փոխադարձաբար

Տարբ. էջ 17

ՅՈՐԵԼԵԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Նորիրուած արձակագիր

ՍՏԵՓԱՆ ԱԼԱԶԱԶԵԱՆԻ ԾՆԴԵԱՆ 85-ԱՄԵԱԿԻՆ

Կազմակերպութեամբ՝

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան

Թերեան Մշակութային Միութեան

Համագոյային Կրթական և Մշակութային Ընկերակցութեան

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան

Ծարաք. 24 Յունուար. 2009

Երևանյան ժամը 7:30-ին

Հայատանեայց Եկեղեցւոյ

Արևմտեան Թեմի Առաջնորդարանի

Գաղաժանան սրահին մէջ

3325 N. Glendale Boulevard, Burbank

ՄՈՒՏՏԱԳ. ԱԶԱԱ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՐՈՏԻ ճԱՄԲԱՆԵՐՈՎ ՊՈՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

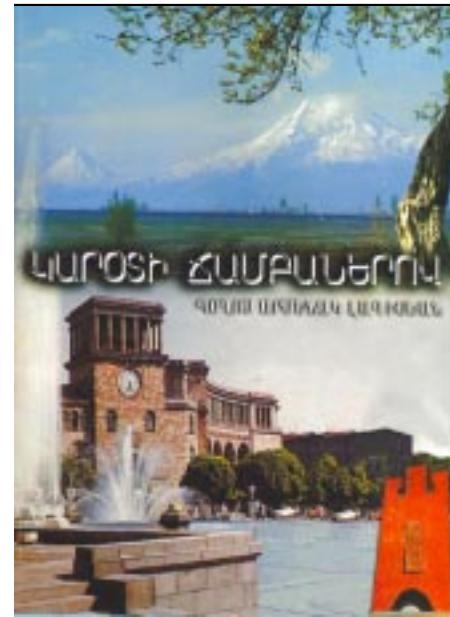
Բանաստեղծական հոգու կրակով երկնուած արձակ գործ մընէ Պօղոս Լագիսեանի «Կարոտի ձամբաներով» նոր հրատարակութիւնը, որ լոյս տեսած է 2008-ին, երեւան:

488 էջերէ բաղկացող այս պատկառելի պատկերազարդ գիրքը ձօնուած է անմար յիշատակին՝ Մուսա Լեռի հերոսամարտին ինկած նուրիեալ այն 18 քաջերուն, գարակէօգեան Յակոբին, Անտէքեան Պօղոսին, Նզրուրեան Գրիգորին, Գուճանեան Յովկաննէսին, Մարտիկեան Պաղտասարին, Խաղուան Գաբրիէլին, Փէխէսեան Պետրոսին, Շաննագեան Սարգիսին, Գաղուրեան Գրիգորին, Սեւակեան Յակոբին, Պայրամեան Միսաքին, Խոչեան Պարսամին, Հաւաթեան Յակոբին, Պոյաճեան Սամուէլին, Մարգարեան Սամուէլին, Վանայեան Յաբէթին, Լուրջեան Յովկաննէսին եւ Հաւաթեան Պետրոսին, որոնք իրենց անվեհեր պայքարի ոգիով կերտած են իրենց մայրենի հողի՝ յաղթանակը:

Ներկայ գործը կը բաժնուի երեք գլուխներու:

Ա. Կան, Հայրենիքի զանազան շրջաններ՝ Վաղարշապատէն, Երեւան, Արարատեան Դաշտ, Խոր Վիրապ. Երամսիւանէն՝ Տիգրանացէն, Սիւնեաց Աշխարհէն՝ Արցախ Աշխարհ, Երեւանի իր Այգին՝ Գորիս, Վանաձոր եւ Հեթանոս ու Քրիստոնեայ Տաճարներ տուած ուխտագնացութիւններէ հեղինակին ստացած տպաւորութիւններ, ուր իր ազնիւ հայու զնահատութեան կ'արժանացնէ անոնց դրական կամ վիրաւոր երեսները, բացարողական, պատմական եւ վաերագրական տուեալներով:

Բ. Զիամրող Փառքի Քառուղիներ, ուր հեղինակը պատմական մօտեցումներով կը պատմէ Սուէտոն:

Խոյ Յեղափոխական կեանքի, Զէյթունի տարագրութեան, Լորտձէյմսի «Կապոյտ Գիրք»ի, Մուսա Լերան Յօղունօլուգէ ներս հնչակեաններու ունեցած գործունէութեան եւ այլ հնտաքրքրացարժ երեւոյթներու մասին:

Գ. Զանազան: Այս բաժնի մէջ տեղ գտած են 16 նիւթերինչնչպէս Տարելիցի Խոհեկը, Ապրիլեան Խոհեկը, Պահանջեցէք, Նաւասարդեան Ողջոյն, որոնք Լագիսեանի իւրայտուկ ոճ ու պատկերաւորութեամբ երկնած էջերուն մէջ տեղ կը գտնեն խոհեկը, ուր կան դարերու վրայ տարածուած պատմական անցքեր լուսաբանողական մօտեցումներ:

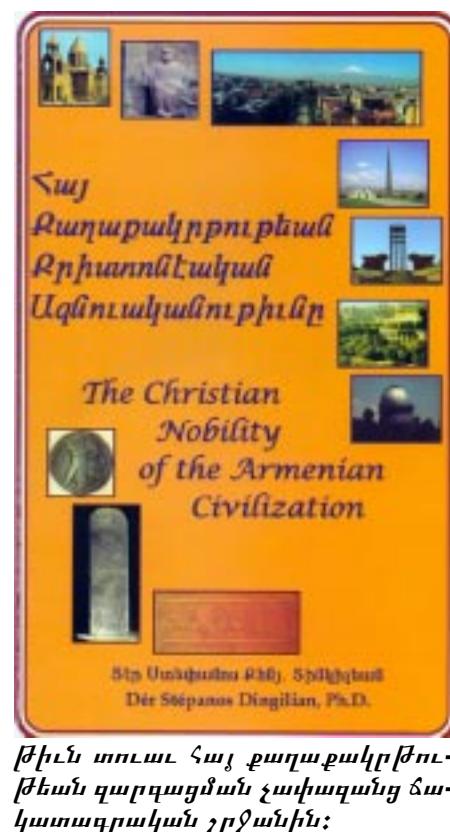
Դ. Բանաստեղծութիւններ: Այս բաժնի մէջ տեղ գտած են Վահան Թէքէեանի՝ Մուշտիա եւ Յովկաննէս Շիրապի՝ «Մուսալեռցիներին» եւ «Մուսա Լերան» գովքը երգող բանաստեղծութիւններ, ինչպէս եւ Պօղոս Լագիսեանի՝ «Ճեսա՞ր իմ Պապին» «Գերդաստանի տաճարի ջահերը վառող» իր ծոր Արմէնին նուիրուած քերթուածը:

ՀԱՅ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՐ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՔՐՆՅ. ՏԻՏՎԱՆԵԱՆ

Ներկայ՝ Հայ Քաղաքակրթութեան Քրիստոնէական Ազնուականութիւնը գիրքը, Տէր Ստեփանոս Քրնյ. Տիտվանեանի վեցերորդ գործն է, որ լոյս ընծայուած է 2008-ին, Քալիֆորնիա:

103 էջերէ բաղկացած այս հրատարակութիւնը ձօնուած է, հեղինակին բառերով՝ «Եղեռնի Յաղթական Ժողովուրդի Նահատակներուն՝ որոնց մարտիրոսութիւնը ապացուցանեց Հայ Քրիստոնեայ Քաղաքակրթութեան վեհական մասնակին անոնց որոնք մնուցին յաջորդ սերունդը՝ ապացուցանելով Ազնուական Հայ Քրիստոնէութեան յաւերժական ոգեւորիչ ուժը»:

Իր վերլուծական նիւթերով հայ ժողովուրդի վերընթաց գոյութիւնը մնուցող ներկայ հրատարակութիւնը, ինչպէս իր ներածական խօսքին մէջ կը գրէ հեղինակը, «Կը հնտապնդէ այն նպատակը թէ ինչպէս՝ Քրիստոնէական Հաւատքը հաւեւորիչ եւ նպատակի ուղղութեանը»:

Թիւն տուաւ հայ քաղաքակրթութեան զարգացման չափազանց ճակատագրական շրջանին:

ԽՈՐՅՈՎԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «Հ.Մ.Ս.Ի. ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ» ԳՐքԻ ԼՈՅԸ ԸՆԾԱՅՄԱՆ ԱՌԹԻ

«Հ.Մ.Ս.Ի. Պատմութեան Հետքերով» գիրքը հրատարակուած է 2007 թուականին Լիբանանի մէջ, Տիգրան Սարաֆեանի կողմէ: Աւելի քան չորս հարիւր էջեր պարունակող այս գիրքը ունեցաւ իր գինեծանի շնորհանդէմները լու Անձելուսի եւ Լիբանանի մէջ:

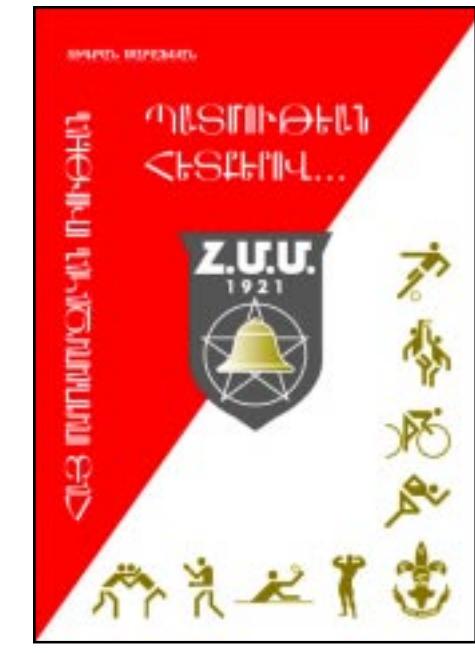
Երկու հատորներու առաջինը՝ կ'երկարի Հ.Մ.Ս.Ի. հիմնադրութենէն՝ 1921էն մինչեւ 1960-ական թուականները: Այս հատորին իրականացման համար թափուած աշխատանքը, երկար տարիներու տքնաջան եւ հետեւողական յասուկ ուշադրութեան առաջարկան եղած է, հեղինակին, Տիգրան Սարաֆեան՝ իր լայն շրջանակին աշակցութեան մէկ արդիւնքը: Զենք յանդգնիրը ըսել թէ այս մէկը Հ.Մ.Ս.Ի. Պատմութիւնն է բայց ան շատ մօտիկ է այդ գրականութեան եւ միշտ հարցականի տակ դնելով, թէ օր մը պիտի գտնուին անձեր որ յանդգնին տանիլ այն մէծ աշխատանքը, պրատելու, հին արխիւները եւ մոռացութեան ենթարկուած շատ մը գրականութիւնները լոյս աշխարհ բերելով, տալ Հ.Մ.Ս. վաւերագրական մօտեցումներ:

Գ. Զանազան: Այս բաժնի մէջ տեղ գտած են 16 նիւթերինչնչպէս Տարելիցի Խոհեկը, Ապրիլեան Խոհեկը, Պահանջեցէք, Նաւասարդեան Ողջոյն, որոնք Լագիսեանի իւրայտուկ ոճ ու պատկերաւորութեամբ երկնած էջերուն մէջ տեղ կը գտնեն խոհեկը, ուր կան դարերու վրայ տարածուած պատմական անցքեր լուսաբանողական մօտեցումներ:

Դ. Բանաստեղծութիւններ: Այս բաժնի մէջ տեղ գտած են Վահան Թէքէեանի՝ Մուշտիա եւ Յովկաննէս Շիրապի՝ «Մուսալեռցիներին» եւ «Մուսա Լերան» գովքը երգող բանաստեղծութիւններ, ինչպէս եւ Պօղոս Լագիսեանի՝ «Ճեսա՞ր իմ Պապին» «Գերդաստանի տաճարի ջահերը վառող» իր ծոր Արմէնին նուիրուած քերթուածը:

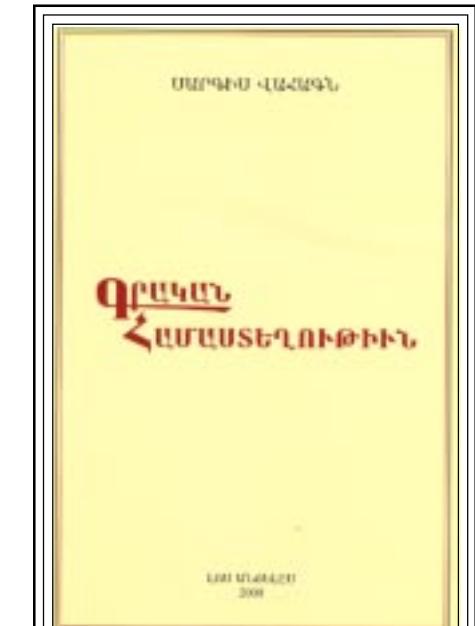
Երանելու կամաց ազգային առաջարկութիւններուն վրայ գումարուող Դեկտեմբեր 2008 թուակիր «Գրական Համաստեղութիւն» վերտարութեամբ, Լու Անձելու լոյս ընծայուած նոր հատորը կը բաղկանայ 301 էջերէ: «Գրական Համաստեղութիւն» հատորի մէջ ամփոփուած են, դեռևս 1973-էն մինչեւ 2008, Սարգիս Վահանի՝ ստորագրած ազգացին թէ միջազգային կարգ մը քնարերգակ բանաստեղծներու արուեստի գնահատութիւնը: Վահան Վահանը զայց կաթողիկոս Գարեգին Բ. ի. Ս. Սահակ-Ս. Մերութիւն գրական մրցանակներով:

Նաեւ, Սարգիս Վահանը արժանացած է Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ. ի. Ս. Սահակ-Ս. Մերութիւն գրական մրցանակներով: Նաեւ, Սարգիս Վահանը արժանացած է Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ. ի. Ս. Սահակ-Ս. Մերութիւն գրական մրցանակներով:

Տար.թ էջ 17

ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՍՏԵՂՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՐԱԳԻ

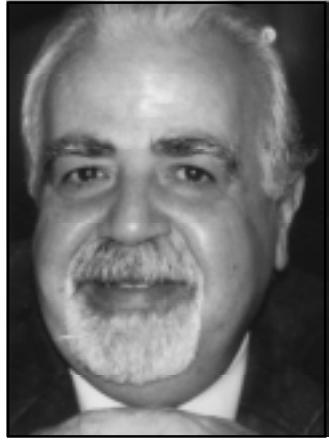

Կամները, ուր յաջորդաբար հանդէս կու գան Ուիլյամ Սարգիսն, Զարեհ Որունի, Համաստեղ, Անդրէասեան, Անտոն Զեխով, Երեմ Զէլիքունցան եւ ուրիշներ:

Երրորդ բաժինով, Սարգիս Վահանը արժանացած է Ամենայն Հայութիւն Սարգիսի ամփոփուած աշխատանքը, կ'ուղեց կաթողիկոս Գարեգին Բ. ի. Ս. Սահակ-Ս. Մերութիւն գրական մրցանակներով: Կ'ուղեց կաթողիկոս Գարեգին Բ. ի. Ս. Սահակ-Ս. Մերութիւն գրական մրցանակներով:

Համաստեղական Հայութիւն մը գրագրակութիւն եւ յանդգնական գանդէսական առաջարկութիւն է:

ՄԱՇԱԴ

ՊԵՐՃ ՏԻՐԱՄԱՐԵԱՆ

(Ծնեալ՝ Օգոստոս 28, 1945, Լիբանան)

Սրտի դառն կակիծով կը գոյժենք մահը մեր սիրելի ամուսնոյն, հօր մեծ հօր, եղբօր, փեսակին Պերճ Տիրամարեանի մահը որ տեղի ունեցաւ Ուրբաթ 2 Յունուար, 2009, երեկոյեան ժամը 10-ին, յետ կարձատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութիւնան արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Զորեջարթի, 7 Յունուար 2009, ժամը 11:00ին, Ս. Պետրոս եկեղեցւոց մէջ, 632 W. Stocker St., Glendale 5 CA թաղումը ժամը 12:00ին, Hollywood Hills Forest Lawn գերեզմանատան մէջ:

Սպակիրներ՝
Այրին՝ Անի Լեւոնեան-Տիրամարեան
Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Թալին Հարպոյեան
Զաւակը՝ Տէր եւ Տիկ. Փիէր եւ Տէզիրէ Տիրամարեան եւ զաւակունք Եղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Օննիկ եւ Ալիս Տիրամարեան եւ զաւակունք Քոյլը՝ Տիկ. Նազելի Բարիքեան եւ զաւակունք Եղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Կարպիս եւ Թագուհի Տիրամարեան եւ զաւակունք:

Եղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Հէրրի եւ Արշօ Տիրամարեան եւ զաւակունք Քոյլը՝ Տէր եւ Տիկ. Եղիա եւ Անահիտ Սալիպեան եւ զաւակունք Աներմայրը՝ Տիկ. Լուսին Լեւոնեան

Աներորդին՝ Տէր եւ Տիկ. Թոնի եւ Մարիա Լեւոնեան եւ զաւակունք Եւ համայն Տիրամարեան, Մինելեան, Ղժանեան, Ապանեան,

Ճուլֆայեան, Մարգարեան, Օհանեան, Աւագեան, Շնորհաւորեան, Խնամիները, ազգականները եւ բարեկամները:

ՅԱՒԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՐՃ ՏԻՐԱՄԱՐԵԱՆի մահուան տիսուր առիթով Ս.Դ.Հ.Կ. Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինը իր խորազգաց յաւակցութիւնները կը յայտնէն հանգուցեալի զաւակներուն եւ ընտանիքի համայն անդամներուն:

ՅԱՒԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՐՃ ՏԻՐԱՄԱՐԵԱՆի վաղահաս մահուան տիսուր առիթով ՀՄՄ-ի վարչութիւնն ու անդամները իրենց վշտակցութիւնները կը յայտնէն հանգուցեալի տիկնոջ, զաւակներուն, եղբայրներուն եւ քոյլերուն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Մեծ ժողովրդականութիւն Վայելող Կլինտէլի AMGA 280-րդ Ալիքը

Այժմ կը Սփոռուի
GlobeCast

Արբանեակային Հեռատեսիլով
Ամերիկայի, Գանատայի եւ Մեխիկոյի
Ամբողջ Տարածքին

Դուք կրնաք Դիտել
Հայաստանեան Լուրեր - Քաղաքական
Վերլուծութիւններ
Երաժտական Հաղորդումներ - Եւայլն

Մանրամասնութիւններու Համար
Հեռակայնել 818.547.9696

ՅԱՒԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՃԻ ՅԱԿՈԲ ՄԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան տիսուր առիթով Ս.Դ.Հ.Կ. Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինն ու ենթակայ կառուցները իրենց խորազգաց յաւակցութիւնները կը յայտնէն հանգուցեալի զաւակներուն եւ ընտանիքան համայն պարագաներուն:

ՅԱՒԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԿՈԲ ՄԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան տիսուր առիթով, Հ.Մ.Մ.Ի Վարչութիւնը իր վշտակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալի զաւակներուն եւ ընտանիքի համայն անդամներուն:

ՅԱՒԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԿՈԲ ՄԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան տիսուր առիթով, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Վարչութիւնը իր խորազգաց յաւակցութիւնները կը յայտնէ Միութեան նախկին պատույն նախագահի զաւակներուն եւ ընտանիքի բոլոր անդամներուն:

ՅԱՒԿՑԱԿԱՆ

Ծերունազարդ ՀԱՃԻ ՅԱԿՈԲ ՄԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան տիսուր առիթով, Կիլիկեան Կրթական Միութեան Կեղրոնական Վարչութիւնը, ներկայովս կու գաց, յանուն բոլոր Կիլիկեանցիներուն, իր խորազգաց յաւակցութիւնները յայտնելու հանգուցեալի հարազատներուն, յատկապէս Տէր եւ Տիկ. Անդրանիկ Սինանեանին, Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր Սինանեանին, Տէր եւ Տիկ. Սինան Սինանեանին, Տէր եւ Տիկ. Համբէրի Սինանեանին եւ Տէր եւ Տիկ. Կարպիս Սրվածեանին ինչպէս նաեւ բոլոր բարեկամներուն եւ ընկերական շրջանակին:

Հանգուցեալ Պրն. Սինանեան երկար տարիներ ծառայած է Հալէպի Կիլիկեան Վարժարաններու հոգաբարձական կազմին մէջ որպէս զանձապահ, եղած է Հ.Մ.Մ.Ի Վարչութեան անդամ, Ն.Մ.Մ.Մ.Ի հովանաւոր անդամ ինչպէս նաեւ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի կրկնակի վեթերան անդամ, տարած է հայրենասիրական բեղուն գործունէութիւն, եղած է պատուաբեր Ազգային Հասարակական գործիչ մը եւ բարձր զնահատուած է իր առաքինի եւ տիպար նկարագրին համար:

Թող Աստուած անոր հոգին երկնքի արքայութեան արժանի ընէ:

Կիլիկեան Կրթական Միութեան կերպունական վարջութիւն

ՀԱՅԻ ՅԱԿՈԲ ՄԻՆԱՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Շարունակուածէջ-Էն

թեան պիտի անցնէին, այս աշխարհի վրայ օրհնաբեր կեանքի մը լաւարտին:

Պիտի ուզէի իր անթառած լիշտակին արտասանել Դանիէլ Վարուժանի գեղեցիկ մէկ բանաստեղծութիւնը, որ իբրև վերնազիր ունի «Եղէնեաց Գրչով» արտայալութիւնը: Այս հրաշալի կերպով կը պատշաճի հաճի Ցակորի

տիպարին, իբրև հայրենասէր ու լուռ կերպով պայքարող «Փետակի»:

»Ու պայքար, պայքար, պայքար երգեցի,

Զեզի ընծայ հայ մարտիկներ, Գրիչս եղաւ անթրոց երգեցի:

Զեզի ընծայ քաջ մարտիկներ, Եղեգնեայ գրչով վրէժ երգեցի,

Ընդ եղեան բոց Ելանէր»:

Յ.Ս.

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՀԵՌՈՒՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

CHARTER CABLE 280-ՐԴ ԿԱՅԱՆ

(ԿԼԻՏԵՑԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱ ՔՐԵՄԵՆԹԱ)

GLOABCAST SATELLITE

ՀԻԳԵԱԲԹԻ ԵՐԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄ 10:00-11:00

ԸՐԱՄ ԱՊԱՒՈՏԵԱՆ ԺԱՄ 6:00-7:00

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՈ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան

Ժամ 10:00-ից 12:30

Կլինտէլի 280-րդ կայանից

ՄԱՍԻՍ

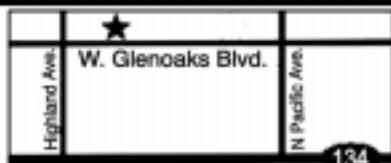
ԱՄԵՐԻԿԱՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԳՈՐԾ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

MISSION WINE & SPIRITS

GLENDALE

Johnnie Walker Black Label 750ml \$17.99	Hennessy VS 750ml \$19.99	Grey Goose Vodka 750ml \$21.99	Patron Silver Tequila 750ml \$31.99	Russian Standard Vodka 750ml \$9.99	White Queen Vodka 750ml \$5.99	Vedi-Alco Fruit Wine Red Semi-Sweet 750ml • Blackberry • Cherry • Raspberry \$4.99 each	
Meukow VS 750ml \$14.99	Meukow XO Gift 750ml \$69.99	Noah Patriarch X 750ml \$21.99	Noy Classic 10 Years 750ml \$25.99	Noy Classic 5 Years 750ml \$15.99	Sayat Nova 750ml \$18.99	Tigran 20 Years 750ml \$82.99	Arak El Massaya 750ml \$19.99
Arak Gantous 750ml \$11.99	Arak Haddad Gold 750ml \$11.99	Arak Shellelet 750ml \$8.99	Arak Touma 750ml \$12.99	Arak Al Mimas 750ml \$11.99	1800 Reposado 750ml \$15.99	Cazadores Reposado 750ml \$19.99	Corralejo Reposado 750ml \$21.99
Avshar 5 Year Armenian Brandy 750ml \$9.99	Don Julio Anejo 750ml \$36.99	Don Julio Blanco 750ml \$29.99	EL Jimador Reposado/Silver 750ml \$14.99	Jose Cuervo 750ml \$10.99	Jose Cuervo La Familia 750ml \$69.99	Jose Cuervo Traditional 750ml \$15.99	Patron Anejo 750ml \$38.99
Patron Café XO 750ml \$16.99	Almaza Beer 6PK \$6.49	Corona Beer 12PK \$11.99	Heineken Beer 12PK \$11.99	Kotayk Beer 6PK \$5.49	Gerolsteiner Water 1L \$0.89	Pellegrino Water 1L \$1.69	Perrier Water 250Z \$1.39

825 W. Glenoaks Blvd.
Glendale, CA 91202
(818) 242-0683

Open Monday - Saturday 9AM - 8PM

*This ad expires on 01/18/09 • We reserve the right to limit quantities • No CC • Sales tax excluded • Prices subject to change without notice • All items are 750ml in size unless specified